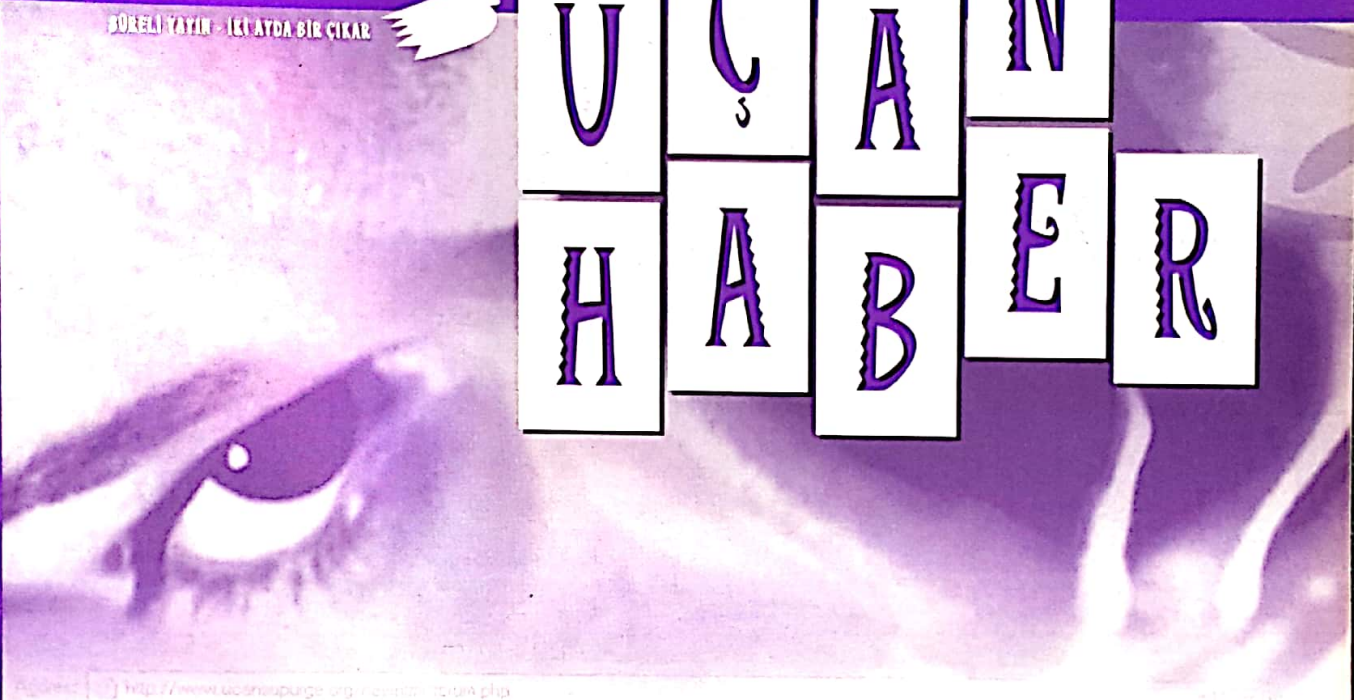

UÇAN SÜPÜRGE KADIN İLETİŞİM BÜLTENİ

BÜYÜK YAYIN - İKİ AYDA BİR ÇIKAR

UÇAN HABER

UÇAN SÜPÜRGE

Kadınca bir bakışla...
Kadınlarla...
Kadınlar için...

Uçan Süpürge İletişim Projesi - Uçan Haber Film Festivali - Radyo Programları - Veritabanı

• BİZDEN HABERLER

• FORUM

• ADALET KAZANI

• KÜLTÜR/SANAT

• KADINLAR DÜŞÜNÜYOR,
YAZIYOR, TARTIŞIYOR

Forumlar

Forum : FORUMDA NE YAPACAĞIZ

Açıklama Hazırlık toplantıları sürerken web ekibimizin en çok üzerinde durduğu forum sayfası oldu. Bunun en önemli nedeni sayfaları gezenlerle en doğrudan ilişkiyi kuracağımız yerin forum olmasıydı. Bir yandan çeşitli forum tartışma konuları üzerinde seçim yapmaya çalıştık ama öte yandan konuları hep beraber seçebileceğimiz bir zemin yaratma şansımızı önceden sınırlanmamaya çalıştık. Bir yandan seçtiğimiz konuları belirginleştirmek için küçük çerçeveler oluşturmaya çalıştık ama öte yandan da bu çerçevelerin tartışmaları daraltmamasına özen gösterdik. Bütün hazırlık süreci boyunca aklımızdan hiç çıkarmadığımız şey bu sayfanın asıl anlamını karşılıklı ilişkimizde bulacağı düşüncesi oldu. İşte başlıyoruz. İsterseniz bizim önerdiğimiz konulardan birini seçerek düşüncelerinizi yazmaya başlayabilirsiniz. İsterseniz de yeni konular önerebilirsiniz. Forum sayfasında bir de dolaylı hedefimiz var. Bu da çeşitli tartışma zeminlerinde görmekten baktığımız tüketici bogucu iletişimden tamamen uzak tartışmalarla yeni bir tartışma ahlakını inşa etmeye başlamak. Forum sayfasında 8 Mart'ı tartışma ortamını tikiyoruz. Yeni bir...

Kışın rahatından, griliğinden ve soğuşundan kurtulduğumuz günler yaşıyoruz. Sokakta yürürken, işyerimizde çalışırken birazcık başımızı kaldırdığımızda çiçeklenen ağaçlar karşılıyor bizi. Silkinip kışın yorgunluğunu atmanın zamanı olduğunu hatırlıyoruz yeniden. Evet, kimi zaman bitmeyecekmiş gibi gelen kış sona eriyor. Uçan Süpürge'den merhaba...

Uzun bir aradan sonra bültenimizin yeni sayısı sızlerle yeniden buluşuyoruz. Son bültenden beri ne çok zaman geçti, neredeyse on ay. Bülten ekibimizin ayrılması ve son aylarda yaşadığımız tempo, bu sayımızın sızlerle buluşmasını geciktirdi. Uzun bir ara verdik vermesine ama bu arada boş durmadı süpürgeli kadınlar. Bir yandan devam eden radyo programları, Türkiye'nin dört bir yanından gelen kadınlarla buluşmalar, kadın hareketinin gündeminde yer alan çeşitli kampanyaların organizasyonları için koşuştururken; bir yandan da web sitemizin açılışı ve 5. Kadın Filmleri Festivalinin hazırlıklarıyla uğraştık. Bu arada, bir çok kadın örgütüyle ilişkilerimiz devam ederken, yeni kurulan kadın örgütleri ve kuruluşlarıyla da tanıştık. Ve şimdi tüm biriktirdiklerimizi sızlerle paylaşmanın zamanı...

Virüsler, aksaklıklar, teknik bilgisizliğimizden hayıflanmalar, sıkıntılar, gerginlikler derken, Uçan Süpürge'nin web sitesi 14 Şubat 2002'de açıldı. Henüz çok yeni web sitemiz. İnteraktif sayfalarımızı ve sitenin tümünü sızlerle birlikte geliştirmeyi umuyoruz. Teknolojiyi bir olanak olarak niye kadın örgütleri arasındaki iletişimi güçlendirmek için kullanmayalım sorusuydu bizi bu web sitesini kurmaya götüren. Ve tabii ki, biz kadınların hep uzak tutulduğumuz bir alanda var olma çabası öngöremediğimiz zorlukları da beraberinde getirdi. Ama sonunda "başarıyoruz galiba" diyebilmek bile öyle güzel ki. Sitemizin varlık nedeni kadınlar için bir buluşma alanı daha yaratmak ve hepinizin katılım, destek ve katkılarını heyecanla bekliyoruz. Web sitemizdeki bölümlere, ziyaretçilere ve tartışmalara ilişkin yazıları bundan sonraki sayılarımızda fazlasıyla bulacaksınız.

Ancak, Uçan Haber'in bu sayısında, 2-9 Mayıs arasında gerçekleşecek olan 5. Kadın Filmleri Festivali'ne geniş bir yer ayırdık. Festivalle ilgili yazıda, bu seneki festivalin içeriğine, yönetmenler ve filmlere dair merak ettiklerinizi, bu sene neler izleyebileceğinizi bulabilirsiniz. Bu yıl beşincisini yapıyoruz Kadın Filmleri Festivalinin. Sevna'nın da değiştiği gibi rakam beş olunca iş daha da ciddiyet kazanmaya başlıyor. Henüz küçük ve taze ama büyümeye yönelik bir festivalimiz var artık kadınlar.

Başka neler bulabilirsiniz bu sayıda? Hatırlarsanız sızlere kısa bir anket göndererek Uçan Haber'de neleri sevdiğinizi ve daha başka neler bulmak istediğiniz sormuştuk. Amacımız bülteni hep birlikte şekillendirebilmektir. Ne yazık ki elimize çok az yanıt ulaştı. Anketi cevaplayıp düşüncelerini bizimle paylaşanlara tekrar teşekkür ediyoruz. Uçan Haber'i bu sayıda onların önerileri ve katkıları doğrultusunda az da olsa yenilemeye çalıştık.

Bu sayımızda kültür-sanat bölümünü biraz daha uzun tuttuk. Bu bölümde, yeni çıkan kitaplara, Vivet Kanetti'nin son kitabı "Koş Süreyya Koş" ile ilgili yorumlara, iki kadın sanatçımızı, Pınar Şenel ve Ayla Kutlu'yu sizinle buluşturduğumuz yazı ve röportajlara yer verdik.

Bunların yanı sıra yeni Medeni Kanun'la ilgili yazıları, Mor Çan ve KA-DER'in 2001 yılı değerlendirmeleri ve 2002'ye yönelik beklentilerini özetledikleri metinleri de bulacaksınız Uçan Haber'de. Her zamanki gibi eski ve yeni kampanyalarla, toplantılarla, Türkiye'de ve Dünya'da neler olduğuyla ilgili kısacık da olsa haberler uçuruyoruz sızlere. Yeni kadın kuruluşları ve örgütleriyle tanıştığımız köşeye ise ÖTE-Kİ Ben, KATAGİ ve Barış için Sürekli Kadın Platformu'nu konuk ediyoruz.

Bitirirken, bir 8 Mart daha deneyimledik diyoruz. Ve sizleri eski 8 Mart tanıklıkları, 2002 8 Mart'ında yaşadıklarımız ve bültenimizle başbaşa bırakıyoruz.

"Kedi Dili"

Ekin Radyo 107.1
Her Cuma 11.00 - 12.00

"Uçan Süpürge"

Sahibi: Ürün Güner
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Halime Güner
Adres: Büyükelçi Sokak 20/4
Kavaklıdere / ANKARA
Tel: 312 427 00 20 (pbx)
Fax: 312 466 55 61
URL: <http://www.ucansupurge.org>
E-Mail: ucan.supurge@ucansupurge.org
info@ucansupurge.org

Yayına Hazırlayanlar:
Ayşe Aldemir, Ahu Tatlı
Destek Olanlar:
Sevna Akpınar, Gülten Irgın, Ebru Sormaz,
Dilek Türk, Semiramis Yılmaz
ve 2002 Ocak ayına kadar
Hanife Aliefendioğlu, Satı Atakul, Gözde
Baç, Fatma Coşkun, İrem Çağlar, Filiz
Kardam, Nalan Özdemir, İlknur Yüksel.

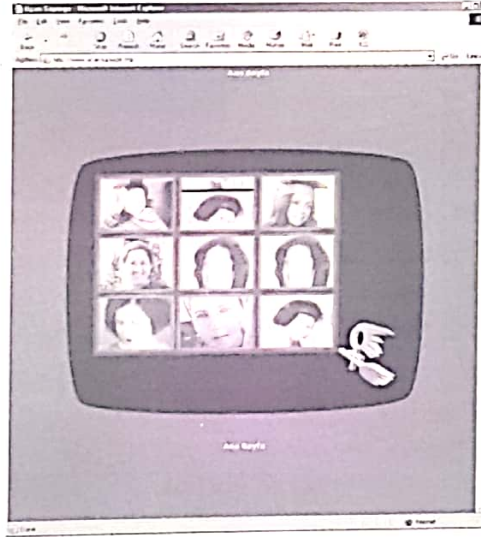
Yapım: GRAPHE Creative Workshop
Tel: 312 441 92 24
E-Mail: graphc2002@hotmail.com

Fiyatı
1.000.000.TL

Abonelik için:
Yıllık 4.000.000.TL
Dışbank, Kavaklıdere Şb.
310000 no'lu hesabı

Uçan Süpürge web sitesi www.ucansupurge.org

Kadın örgütleri ve kadınlar arasındaki dayanışma, etkileşim ve iletişim sağlamayı kendine amaç edinerek kurulmuş olan Uçan Süpürge, bugüne dek gerçekleştirdiği radyo programları, Uçan Haber bültenleri, televizyon programları, bölge toplantıları ve bu yıl beşincisi gerçekleştirilecek olan Kadın Filmleri Festivali ile kendini ifade edebilmiş bir kadın kuruluşu bence. Bütün bunları kademe kademe yerine getirdikçe ve de konu iletişim olunca geriye kadınlar için, kadınlarla birlikte bir web sitesi kurmak kalmış. Ee buradaki bu kadınlar kocaman, kocaman hayalleri olan kadınlar. Başlamışlar durmaksızın başka başka kadınlarla Süpürge'de bir araya gelip, toplantılar yapmaya. Konu hafif teknik olup, bilinmedik sularda ilerlemek zorunlu olunca, haliyle gerilimler de yaşanmış. Ama dedim ya bunlar kocaman hayalleri olan kadınlar, hiç mi hiç yılmamışlar. Sonunda bu, internet denen teknoloji sayesinde yepyeni bir 'alan' daha yaratmak demekmiş kadınlara, kadınlarla birlikte. Ben niye mi bunları masal gibi anlatıyorum.

Ben o zamanlar henüz Süpürge'de değildim de ondan. Uçan Süpürge'nin açmayı planladığı web sitesinin proje koordinatörü olarak işe başladığım zaman, sitenin açılışına kadar yaşadığımız sıkıntı, sevinç, heyecan, öfke ve coşkunun gerçek olabileceğini tahmin bile edemezdik. Ne kadar zor olabilirdi ki sonunda; aylar boyunca bitmek bilmeyen toplantılar yapılmış, kadın hareketi içinde olan ve desteğini esirgemeyen bir sürü kadınla görüşülmüş, fikirleri alınmış, proje hazırlanmış, İngiltere Büyükelçiliği'nden mali destek sağlanmış, çalışılacak firma seçimi yapılmış, proje alt yapısı teknik anlamda yerine getirilmiş, tasarım konusunda belli bir ilerleme sağlanmıştı. Bir anlamda hazır bir yapının üzerine gelmiş

olduğum için şanslı sayılırdım. Sitenin ilk test sürümünün yapıldığı Ocak ayından, site açılışımız olan 14 Şubat 2002 tarihine kadar yaşadığım "yetiştiremeyeceğim" endişesini, kaygılarımı, firmayla yaşadığımız sıkıntıları unutamayacağım. Firma için, 'aynı dilden konuşmadığımız insanlarla çalışmak' çok yıpratıcıydı demekle yetineceğim. Günler ve geceler boyu sitenin son haline şekil vermeye çalışmak, yazı yazmaya söz vermiş kadınlardan yazıları toplamaya çabalamak, her gün keşke şu da olsaydı diye yeni bir fikirle işe gelmek, gerçekleştiremeyince öfkelenmek, bu süreç içinde, halen onlarca kadınla konuşmak, desteklerini hissetmek benim için çok yeni ve çok kıymetli deneyimlerdi. Bu deneyimi benimle birlikte paylaşan; kaçıp kaçıp odasında ağladığım, bana desteğini hep hissettiğim arkadaşım Gülten'in; odada habire kıkır kıkır gülmemizi sağlayan, taze fikirleri ile bizi besleyen Ayşe'nin; herkes gibi bütün web toplantılarına katılan, yapacak bir şeyimiz var mı, bari sana bir şarkı armağan edelim diye radyodan benim için istekte bulunan festival grubundan Sevna, Ebru ve

Semiramis'in; deneyim ve biriktirdiklerini bizimle cömertçe paylaşan Muazzez'in; teknik desteğini esirgemeyen, bazen de kafamızı iyice karıştırıp keyiflenen Ülkü'nün; bu süreç yaşanırken kimbilir nasıl endişelenip, panikleyen, benim yükümü hafifletmek için sağa sola koşuşturup destek arayan Halime'nin; bu projenin en başından itibaren fikirleri, hoşgöruları ve çözüm üreten kimlikleri ile bize kendimizi hep iyi hissettiren Filiz ve Yıldız Hocaların, bütün bu yürekli kadınların emek ve katkıları için şükran duyuyorum.

Bu bültende, sitemizi henüz ziyaret etmemiş olanlar için, sitede neler bulacaklarından da bahsetmek lazımdır diye düşündüm: Uçan

Süpürge'nin bir kadın kuruluşu olarak kurulduğu günden bu yana biriktirdiği bilgi birikimini, kurduğu bağlantıları ve yaptığı işleri bu siteye aktarmış durumdayız. Sitenin ziyaretçileri bu konuda istedikleri kadar ayrıntıya web sitesinin sayfalarından ulaşabilmekteler. Bir yandan Uçan Süpürge'nin yürüttüğü projeleri takip ederken, diğer yandan bu yıl beşincisi düzenlenecek olan Kadın Filmleri Festivali'nin 2002 yılı festival programına ulaşabilir, isterlerse geçen senenin açılış gecesini izleyebilir, festivale sayılı günler kaldığı şu günlerde festivalden son haberleri okuyabilirler; bir yandan Uçan Haber Bülten'i'nin sayfalarını karıştırırken, diğer yandan radyo programlarının kasetlerini dinleyebilmekteler.

Bu sitenin amacı Uçan Süpürge'nin bugüne kadar biriktirdiklerini ve bundan sonra yapacaklarını paylaşmaktan ibaret değil. Amaç web sitesi üzerinden kadınlar için yepyeni bir alan inşa etmek. Web içeriği bu amaca yönelik olarak tasarlanmış ve hemen hepsinde site ziyaretçilerinin katkılarına imkan verecek bölümlerden oluşuyor. Şimdilik sınırlı sayıda olan bölümlerin, ileride ziyaretçilerin katkılarıyla çeşitlenmesi ve içeriğinin zenginleşmesi de sitenin amaçları arasında yer alıyor.

Sitenin ilk başlığı '*Bizden Haberler*' içinde öncelikle kadın örgütlerinin haberleri ve deneyimleri yer alıyor. Başlangıçta haftalık olarak güncellenmekte olan bu bölümde 'tarafı' bir haber ve yorum anlayışı benimseniyor. Bu tarafsızlık haber önceliklerinden haber içeriklerine ve yorumlara kadar uzanmakta. Özgürleşme perspektifine sahip bir kadın bakış açısı sayfaların içeriğini oluşturuyor. Bu bölümde son olarak doğrudan kadın deneyimlerinin aktarılmasına dayanan bir alt bölüm de yer alacak.

İkinci başlık '*Forum*' sayfayı hazırlayanlarla katılımcıların ortaklaşa kurdukları gündemleri hep birlikte tartıştıkları bir bölüm olarak tasarlandı.

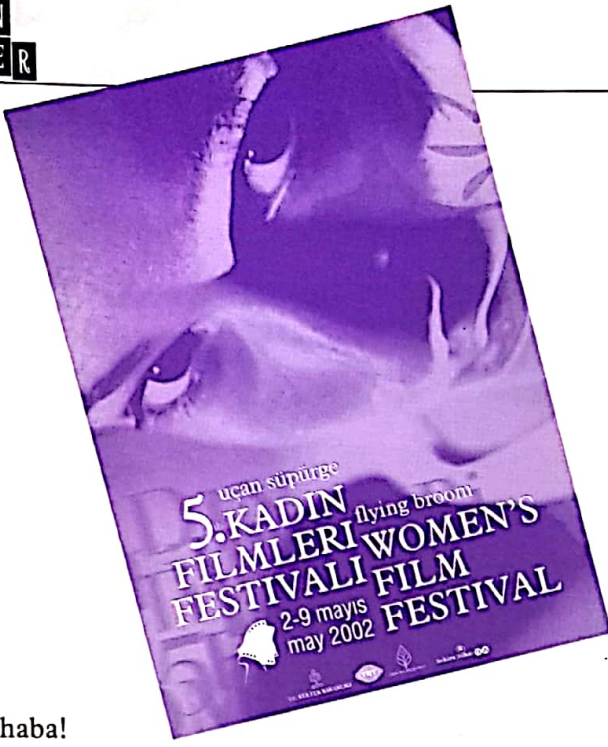
Üçüncü başlık '*Adalet Kazanı*' yasaları, yasalar karşısında kadınların durumunu, bütün kadınların hayatını belirleyen hukuksal çerçeveyi aydınlatmaya çalışmakta. İçinde örnek olaylar, sorular cevaplar ve bir tür rehber oluşturacak bilgiler yer alıyor.

Dördüncü başlık '*Kültür Sanat*'ta yine sitenin kişiliğine uygun seçmeler ve yorumlar yer almakta. Bunun anlamı sadece kadın sanatçıların burada yer alması değil. Geniş bir ses ve renk yelpazesi burada kendine yer bulacak.

Beşinci başlık '*Kadınlar Düşünüyor, Tartışıyor, Yazıyor*'da hem üniversitelerin kadın çalışmaları bölümlerinde yapılan akademik tez bilgileri, hem Kadın Eserleri Kütüphanesi'nin etkinlikleri ve çalışma alanları tanıtılırken hem de "tam da durdukları yerden kendilerini hangi yolla ifade etmeyi tercih etmişlerse", kadınların düşünceleri sunulmakta. Altıncı bölümde seçilmiş *linkler* verilecek. Yaklaşık 250 web sitesine link ve bu web sitelerinin Türkçe tanıtımları yer almakta. Bunlardan başka kadınların bilgi birikimine katkıda bulunmak üzere anketler, iletişim için adresler ve özel bir *arama motoru* da sayfa ziyaretçilerine yardımcı olacak. Bu amaçla 130 kadın kuruluşu ile iletişime geçildi, siteden ayrıntılı bilgiler almaları amaçlandı. Bu *veritabanı* sistemi ile kadın örgütlerinin birbiriyle iletişime geçmeleri ve deneyimlerini aktarmaları sağlanacak. Site ziyaretçileri diledikleri takdirde interaktif alanlar dışındaki alanların *İngilizc*elerine de ulaşabilecekler.

Dilek Türk

Merhaba!

Beşinci kez izleyici ile buluşan festivalimizi her yıl bültenimiz aracılığı ile sizlere duyurmaya çalışıyoruz. Uçan Haber'in bu sayısı size net bir program verebilmemiz açısından tam zamanında geldi. Bu yıl festival hazırlıklarına başladığımızda kendimize her yıl sorduğumuz soruların yanıtı bizi bir konu etrafında birleştirdi. Kadın ve İdeoloji.

Bu kadar kapsamlı bir konunun bizi ilgilendiren yanı ise İdeoloji'nin çok farklı tanımları değil, günlük hayata yansımaları ve yaşamlarımızdaki sonuçları idi. Çerçevesini belirleyebilirsek önemli bir konuya doğru bir bakış açısıyla dikkat çekmeyi başarabiliriz diye düşündük. Konuyu Almanya ile sınırlamak farklı yansımalarını kadın bakışı açısı ile sunabilmemizi mümkün kıldı.

Geniş bir dosya hazırladık ve üç alt başlık açtık.

OTUZLU YILLAR – Leni Riefenstahl

Victory of the Faith / İncanın Zaferi (1933)
Day of Freedom: Our Army / Özgürlük Günü: Ordumuz (1935)
Olimpia 1,2 (1938)

YETMİŞLER, SEKSENLER – Margarete von Trotta

The Lost Honor of the Katherina Blum/Katharina Blum'un Çiğnenen Onuru (1975)
Second Awakening of Christa Klages/Christa Klages'in İkinci Uyanışı (1978)
Marianne and Juliane/Kurşun Yıllar (1981)
Rosa Luxemburg/Rosa Luxemburg (1986)
Promise/ Bekleyiş (1994)

BUGÜN

The Middle of Nowhere/Sonsuzluğun Ortası - Nathalie Steinbart
Mostly Martha/Çoğu Kez Martha - Sandra Nettelbeck
Anam - Buket Alakuş
Honolulu - Uschi Ferstl, Florian Gallenberger, Saskia Jell,

Vanessa Jopp, Matthias Lehmann, Beryl Schennen, Sandra Schmidt

Leni Riefenstahl'ın filmlerini ilk kez ülkemiz izleyicilerine sunabilmemizi sağlayan Goethe Enstitüsü Ankara'ya bu fırsat için teşekkür ederiz. Margerathe von Trotta yeni projesi Rosenstrasse üzerine yoğun çalışmaları nedeni ile aramızda olamıyor ama bütün izleyicilere kalbinin bizlerle olduğunu belirtmemizi istedi. Filmleri sağlayan Neue Bioskop Film ve Kinowelt International'a çok teşekkür ediyoruz. Programın en zor kısmı ise bugünün Almanyasını oluşturmaktı. Bu aşamada da Bavaria Film International yardıma koştu. Bu çerçeve içinde sunabileceğimiz dört filmi seçmemiz ve programımıza dahil edebilmemiz için birlikte çalıştık.

Festival, toplu gösterimleriyle çok önemli iklere imza atmış ve kendine sinema tarihi içinde tartışmasız yer edinmiş kadın yönetmenleri tanıtmaya çalışıyor. Festivalin bu amaçla gerçekleştirdiği "Feminist Sinema Tarihi" bölümünde, Fransız avangart sinemasının en önemli yönetmenlerinden biri olan Germaine Dulac (1882–1942) toplu gösterisi yer alıyor. Geçen yıl Dorothy Arzner ile başlattığımız Feminist Sinema Tarihi programımızı Dulac ile sürdürüyoruz. Tarihteki ilk feminist filmi (Güler Yüzlü Maddam Beudet) gerçekleştirdiği söylenen Dulac'ın 6 filmi ilk kez ülkemizde izleyici karşısına çıkacak.

La Souriante Madame Beudet / Güler yüzlü Madam Beudet, 1923

La Coquille et le Clergyman / Denizkabağı ve Rahip, 1927
L'invitation Au Voyage / Yolculuğa Davet, 1927
Disque 957 / 957. Plak, 1928

Thèmes Et Variations / Konular ve Çeşitlemeler, 1928
Étude Cinématographique Sur Une Arabesque / Arabesk Üzerine Sinematografik Bir Çalışma, 1929

Sinemamız bölümünde üç kadın yönetmenimizin eserleri izlenebilecek. Ayten Kuyululu Ürkmez, Nisan Akman ve Mahinur Ergun.

Ayten Kuyululu Ürkmez ilk kez ülkesinin izleyici ile buluşuyor. Çok yönlü bir sanatçı olan Kuyululu sinemadan hiç kopmamış ama ülkesinde film yapma fırsatı bulamamış. Üstelik yurt dışında büyük zorluklarla gerçekleştirdiği filmlerini ülkemizde izleyici ile buluşturamamış. Sinemamızın ilk kadın yönetmenlerinden Ayten Kuyululu Ürkmez'in 3 filmi festival programımızda. Filmler Avusturalya'da yaşamakta olan yönetmenin özel arşivinden temin edildi, bakımları festivalimizce yapıldı. Ayten Kuyululu Ürkmez festival süresince konuğumuz olacak ve iletişim fakültelerinde özel dersler verecek.

Hatırlanacağı gibi 4. Kadın filmleri Festivalimiz için bir araştırma yaptırmış ve 1980'li yıllara kadar Türk Sinemasında görünmeyen kadın emeğini görünür kılmaya çalışmıştık. Ve sonuç açılış gecemizde naklen, daha sonra da birkaç kez TRT2'de yayınlanan "Ötekinin Sesi - Yeşilçamın Görünmeyen Kadınları" belgeseli olmuştu. Bu belgeselle, Türk Sinema Tarihinde yok sayılan kadınlarımızı: Cahide Sonku, Nuran Şener, Feyturiye Esen, Ayten Kuyululu, Birsen Kaya, Lale Oraloglu, Evrim Fer, Zuhale Üstüntaş'ı hatırlamış, tanımış, kendileri ve dönem arkadaşlarının tanıklıkları ile sinemamıza verdikleri emeği ortaya çıkarmıştık.

Bu sene ise, programımızda bu çalışmanın devamı niteliğinde düşünülebilecek bir bölüm hazırladık. Bu seneki "Sinemamız" bölümünde, 1980 sonrası filmler çekmiş olan kadın yönetmenlerimizi bu kez filmlerinin tanıklığı ile hatırlayacağız. Bu amaçla iki kadın yönetmenimizin toplu gösterisini gerçekleştireceğiz: Nisan Akman ve Mahinur Ergun.

Bu bölümde yer alacak filmler, ücretsiz olarak Gazi Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi'nde izlenebilecek. Nisan Akman ve Mahinur Ergun festivalimizin konğu olacaklar.

Her Biri Ayrı Bir Renk bölümünde izleyeceğimiz filmleri seçerken çok zorlandığımızı belirtmek istiyorum. Dünyanın çeşitli ülkelerinde üretilmiş 200 kadar filmin yapımcısı ya da yönetmeni ile yazıştık. Sanırım ekonomik ve kültürel kriz bir tek bizim ülkemizin sorunu değil. Her yere yayılmış durumda. Eminim bir çok proje bütçe bulamadığı için beklemede, gerçekleşen projelerin bir çoğu ise her anlamda yetersiz. Bu kadar çok fimin içinden sunabilecek 13 film seçtik. Bu titiz seçimin sonucunda 2000/2001 yılında kadın yönetmenlerin çektiği en iyi örnekleri bir araya topladık. Seçimimizi etkileyen bir başka etken ise o filmlerin izleyiciye sunulmasına aracılık etmenin görevimiz olduğunu düşünmemizdi.

Justine Shapiro – Promises/Sözler (ABD)
Eva Gardos – An American Rhapsody/ Bir Amerika Rapsodisi (ABD)
Gabriela David – Taxi/Taksi (Arjantin)
Paula Fernandez – Herencia / Miras (Arjantin)
Andrea Sedlackova – Victims and Murderers/Kurbanlar ve Katiller (Çek)
Nouchka van Brakel - The Friendship/Arkadaşlık (Hollanda)
Tahmine Milani – Hidden Half/Yarısı Saklı (İran)
Rahşan Bani Etemad – Under the Skin of the City/Şehrin Teni Altında (İran)
Francesca Archibugi – Domenica / Domenica (İtalya)
Roberta Torre – South Side Story / Güney Yakası Hikayesi (İtalya)
Catrine Martin – Mariages/Evlilikler (Kanada)
Ibolya Fekete – Chico/Çiko (Macaristan)
Eva Lopez Sanchez – Francisca (Meksika)
Handan İpekçi – Büyük Adam Küçük Aşk (Türkiye)

Toplu gösteriler bir festivalin izleyici tarafından en merakla beklenen bölümleridir. Çünkü bir yönetmeni, bir ülke sinemasını tanıma fırsatıdır. Bu yıl toplu gösterisini gerçekleştireceğimiz Meksikalı yönetmen Busi Cortés gerçek bir fırsat. Meksika sinemasını tanımak için çok iyi bir fırsat. Meksika sinemasında başlangıcından günümüze çok etkin rol oynayan kadınların ulaştıkları noktayı gözlemlemek açısından iyi bir fırsat. Cortes bu sektör için tutunabilmiş, direnmiş ve istediklerini başarmış bir kadın. İki uzun üç kısa filmiyle festivalimizin konğu olacak. Festival süresince izleyici ile buluşacak ve soruları yanıtlayacak.

Kısa film bir gerekliliktir dedik ve olmazsa olmaz bir bölüm bu yıl gelişti, büyüdü. Toplu gösterileri ile bir stüdyoya bir ülkeye ve yönetmenlere geniş açıdan bakma fırsatı yarattı. Bu bölümün toplu gösterileri kendiliğinden oluştu diyebiliriz.

Keskemecth Stüdyosundan ilk başvuru Maria Horvath'ın Still filmi idi. Filmin sıcaklığı, herşeye rağmen umut dolu olması bizi çok heyecanlandırdı ve stüdyoya kadın animatörlerinin filmlerinden oluşan bir toplu gösteri önerisi götürdük ve sonuçta bu sıcak ve yetkin bir program çıktı.

Emily Hubley'e ise Faith Hubley'in eserlerine ulaşmaya çalışırken rastladık. Faith Hubley animasyon dünyasında büyükanne olarak anılan bir usta. Geçen yıl kaybettik. Anısına Saygı bölümü hazırlamak niyeti ile yola çıktık. Bu yıl bunu gerçekleştiremedik ama yolda kızı Emily Hubley bizi buldu. İyi ki de buldu.

İran Sinemasının genç kadın sinemacıları ise 15 filmlik bir programla festivalde yerini aldı. İran'da üretilen film sayısı oldukça fazla. İki yıldır en tipik örnekleri seçerek

İran Sinemasına kadın yönetmenler gözü ile tanık olmak istiyorduk ama doğru örnekleri seçmek için fırsat yoktu. Bu seçim için Rahşan Bani Etemad büyük bir incelik gösterip bizem vakit ayırdı ve titiz bir çalışma sonucu bu özel paketi hazırladı.

Lisa Hayes ise Kanada'dan festivalimize konuk oluyor. Aylar önce bize filmlerinden oluşan bir paket gönderip belki ilginizi çeker demişti. Öyle oldu. Kısa film izleyicilerinin de çok ilgisini çekeceğine eminiz.

Hilda Hidalgo Costa-Rica'lı bir sanatçı. Sinema eğitimini Küba'daki Uluslararası Sinema Okulu'nda almış. Garbriel Garcia Marquez gibi isimleri eğitim kadrosunda bulunduran bu okul bütün dünyada bir merak konusu olmuştu. Merakımızı Hidalgo'nun filmleri ile biraz giderebileceğiz.

Her yıl düzenlediğimiz kısa film öyküsü yarışması, katılımcıları yazmaya ve yazı aracılığı ile öykülerini hatırlamaya, sahiplenmeye, biriktirip, belgelemeye özendirmeyi amaçlayan bir etkinlik. Bu yılki konusu Namus, türü ise Komedi olarak belirlendi. Bu sene yarışmamıza toplam kırkiki eser ulaştı. Değerlendirme kurulunda görev yapan İnci Demirkol, Gülden Treske ve Sündüz Haşar tarafından, katılma koşullarında belirtilen çerçevede yazılmış bu 42 kısa film öyküsü arasından 16 tanesi belirlendi.

Belirlenen onaltı eserin yazarı festival konuğu olarak davet edilerek, Işıl Özgentürk tarafından gerçekleştirilecek atölye çalışması ile senaryo yazarlığı konusunda eğitim alacaklar. Bir öyküyü adım adım çekim senaryosuna çevirmeyi öğrenecekler. Yarışmanın maddi bir ödülü olmayıp, daha çok katılımcıya, uğraş verdiği senaryo yazımı konusunda kendini geliştirme olanağı tanıyan atölye çalışması bir yıl önceki katılımcılar tarafından başarı ile tamamlanmıştı. Bu sene yaşayacağımız deneyimler de gelecek yıllardaki çalışmalarımıza ışık tutacak.

1996 yılında "Şehnaz Tango" dizisiyle ilk olarak hayatımıza giren güçlü, modern, iyi yada kötü baş kadın karakterler ilerleyen yıllarda "Çatisız Kadınlar" "Şaşı Felek Çıkmazı" "İkinci Bahar" şimdilerde ise "Üzgünüm Leyla" "Hayat Bağları" ve "Yeditepe İstanbul" ile yine yanibaşımızdalar. Bu karakterlerle hayatımıza giren yeni kadınların düne göre farklı biçimlendirdikleri neydi? Bu yeni karakterler hangi ihtiyaçla hayatımıza girdi? TV'deki bu değişim/gelişim gerçek hayatta neleri etkiledi? İşte tüm bu soruların cevaplarını aramak, bu konu üzerinde düşünmek ve işin mutfağında olan herkesin duygu ve

düşüncelerini paylaşmak için bir söyleşi gerçekleştireceğiz.

Festivalimizin temel amaçlarından biri kadın yönetmenlerin bir araya gelip birbirlerine deneyim aktarmaları ve hatta birlikte proje üretmeleri için bir platform yaratmak. 4. festivalimize konuk olan 18

yönetmen, bir oturumda bir araya gelip hem festivalimiz, hem de birbirlerinin yeni projeleri için çok yararlı fikirler ürettirler. Aralarında Martha Meszoras, Drahomira Vihonavo gibi tecrübeli yönetmenlerin yanı sıra ilk filmlerini çekmiş çok başarılı ama deneyimsiz gençler de vardı. Bu toplantıda kendi ülkelerindeki duruşlarının yanı sıra dünyadaki yeni gelişmeler ve olası fırsatlar üzerine çok değerli bilgiler aktarıldı ve yorumlar yapıldı. Deneyimlerini birbirlerine aktarmaları için zemin yaratabilmiş olmak bize çok gurur verdi.

Bu yıl devam edecek bu toplantıdan çok yararlı sonuçlar çıkacağına inanıyoruz. Festival programına kabul ettiğimiz bütün filmlerin yönetmenleri davet edildi ve bir çoğu festival süresince konuğumuz olacak.

Geçen yıl yapılan toplantıdan çıkardığımız sonuçlar bu yılki programımızı oluşturmada ve festivalimiz için çizdiğimiz gelişme yolunda bazı ip uçlarını da içeriyordu. Tecrübeli yönetmenler festivalin uluslararası platformda da duyulması ve gelişmesi için bir yarışma yapmamız gerektiği konusunda fikir birliği içindeydiler. Genç yönetmenler ise yarışmaktan yana değil dayanışma içinde olmaktan yana tavır aldılar. Bu görüşler ışığında FIBRESCI'ye yaptığımız başvuruda festival olarak bir yarışma yapmak istemediğimizi ama Uluslararası Sinema Yazarları Birliği'nin oluşturacağı bir jüri tarafından verilecek FIBRESCI ödülünün hem festivale katılan yönetmenlere hem de izleyicilerimize cazip geleceğini belirttik. Bu düşüncemiz FIBRESCI tarafından onaylandı ama yönetmelikleri gereği bu yıl aramızda bulunan gözlemcileri tarafından yazılacak bir rapor ışığında 6. yılda başlamak üzere hangi bölümde sunulan filmlerin bu kapsamda izleneceği belirlenecek.

Beşinci yıl; kutlamaya değer değil ama çok tehlikeli bir yıl olduğu kesin. Bir etkinlik 5. kez yapılabiliyorsa artık ondan sorumlusunuzdur. Artık devamı hep gelmek zorundadır. Hem de gelişerek, yetkinleşerek. Hem kendini ispatlamış hem de acemi. Hem oturmuş, hem de hala arayış içinde. Bütün bunların farkında olarak ve tedirginliğini yaşayarak geçirdiğimiz hazırlık süresinin sonunda elimizden geleni yaptığımıza inanıyoruz. Karar elbette ki festivali izleyenlere ait olacaktır.

Sevna Akpınar

Ankara'da 8 Mart'ı Nasıl Yaşadık

2002 yılı 8 Martı, kimi zaman yasaklamalarla kimi zaman izinli etkinliklerle kadınların isyankar ve kararlı duruşlarıyla kutlandı. İstanbul'da 8 Mart mitinginde kürsünün Türkçe-Kürtçe paylaşımı nedeniyle dünya yıkılmamıştı ve Pink Floyd ile İlkey Akkaya'nın şarkıları aynı topluluğu coşturmaya yetiyordu. Bingöl'de emniyet kadınların yapmak istedikleri şenliğe: Kürtçe şarkı söylenebilir, politik şarkılar olursa müdahale ederiz; anadil ile ilgili hiçbir şey söylenmeyecek, önkoşuluyla izin veriyordu. İzmir'de mitingin hemen ardından tertip komitesine ait olan ses cihazından Tarkan'ın şarkısını çaldırmakta bir beis görmeyen emniyet; Ankara'da Barış için Sürekli Kadın Platformu bileşenlerinin sırayla yaptıkları basın açıklamalarında sürekli gerginlik yaratan pötikare ceketli polisin şahsında şekilleniyordu.

Ankara'da "Gülüştü çalınmış kadınlar ve çocuklar için sürekli barış, hemen şimdi, her yerde" şiarıyla yola çıkan ve aralarında Anti-Militarist Anarşistler, Ankara Bağımsız Feminist "Kadınlar Vardır" Grubu, Bağımsız Kadınlar, Bağımsız Sosyalist Feminist Kadınlar, Başkent Kadın Platformu, Cemre Kadın Dergisi, DSİP, Emekçi kadınlar Birliği, İHD Genel Merkezi ve Ankara Şubesi, Uçan Süpürge, Halkevleri, KAOS GL, KESK Kadın Sekreteryası, ÖTE-Kİ Ben, Sosyalist Eylem Platformu Kadınları, HADEP'in yer aldığı Barış için Sürekli Kadın Platformu: 2 Mart'ta 8 Mart'a dikkat çekmek üzere yaptıkları basın açıklamasıyla, 5 Mart'ta Kızılay postanesinden adli ve siyasi tutuklu ve hükümlü kadınlara yolladıkları kartlarla, 7 Mart'ta siyah giysileri, sessizlikleri ve "8 Mart'ı yasaklayan zihniyeti kınıyoruz" dövizleri ile hep ısrarlı ve kararlıydılar.

8 Mart Tarihimizden Kesitler

Önceki yıllardaki 8 Martlara ilişkin görüşlerini ve duygularını almak için Müzeyyen Aytaç'la kısacık konuştuk. Bizimle deneyimlerini paylaşarak ortak tarihimizi zenginleştirdiği için kendisine teşekkür ediyoruz.

Bence 8 Mart, 8 Mart olmaktan çıktı. Kadın sesini duyurmaktan çıktı. Bazı grupların kadınlı erkekli gelip seslerini duyurdıkları bir güne dönüştü. Bir yandan da resmileşti, içi boşaltıldı. Eski keyfi duymuyorum artık 8 Martlarda. Eskiden, biz kadınların söyleyecek sözü olduğunu pankartlarımızla, kadın marşımızla sürekli hatırlatıyorduk. 8 Martları Türkiye'de gerçek anlamda Dünya Kadınlar Günü olarak kutlamaya çalışıyorduk. Biz kadınlar ise çok içten, enerjik ve heyecanlıydık. Dönüp baktığımda unutamadığım, çok coşkulu iki, üç 8 Mart aklıma geliyor. Bir seferinde İstanbul'da Kariye Müzesi'nin bahçesinde bir şenlik yapmıştık. Bir de 1988'de Ankara'da Yüksel Caddesi'nde yaptığımız 8 Mart şenliği var. 6-7 kadın herşeyiyle uğraşarak Tür-Ser'de bir sergi açmıştık. Katılım çok iyiydi. steklerimizi yazdığımız bir dilek kutumuz vardı. Her köşede kadınlar tartışıyordu. Hepimiz de gerçekten çok coşkuluyduk o zamanlar...

Bu sıcacık sözlerin üstüne, biz de hemen Muazzez Top'un TR.NET kadın sayfasına koyduğu ve Müzeyyen Aytaç'ın söz ettiği 1988 yılı 8 Martını anlatan bir yazıya yer vermek istiyoruz.

8 Mart'ta Ankara'da kadınlar "güneş batmadan bir saat önce etkinliğin bitmesi" hükmüne muhalif olacağı gerekçesiyle izin verilmeyen şenliğe basın açıklamalarıyla Yüksel caddesini üç saat doldurarak gerçekleştirdiler. Platformun ortak metniyle başlatılan "Kızkardeşim için..." kampanyası ile duyarsızlaştırılan ve manipüle edilen diğer kadınlara, onların vicdanlarına ulaşmayı hedeflediler. Bu arada Can Şenliği Oyuncuları oyunlarıyla, müzikle uğraşan kadınlar şarkılarıyla basın açıklamalarını gerçekleştirdiler. Kendi kendine methiye tufanına yakalanmış Çankaya Belediyesi kadınların ortak söyleminden ürktüğü için mi acaba bu yıl 8 Mart'ı geçiştirmiş oldu.

Barış için Sürekli Kadın Platformu şiddet, yoksulluk, barış, ayrımcılık konularında çalışmalarına devam ederken Kız Kardeşim İçin.... İstiyorum kampanyasının altını coşkuyla çiziyorlar.

Barış için Sürekli Kadın Platformu

Ankara 8 Mart Şenliği : Kadınlar Susmayacak

Kadın Dayanışma Grubu

Muazzez Top, 1988

8 Mart'ta, Ankara'da bir Kadın Şenliği düzenlemeye karar verdiğimizde amacımız, kadınların biraraya gelip seslerini duyurabildikleri, sorunlarıyla birlikte kadın olmanın kıvancını da paylaşabildikleri bir toplantı yapmaktır. Bu yüzden, çeşitli gösterileri "izlemeye" dayanan bir program hazırlamak yerine, herkesin aktif bir şekilde katıldığı spontane tartışmalara yer veren canlı bir ortam yaratmayı hedefledik. Dolayısıyla, hazırlık çalışmalarımız tartışmalara başlangıç oluşturabilecek panolar ve afişler yapmak, sloganlar belirlemek, küçük bir tanıtma broşürü hazırlamak, fotoğraf ve resim sergileri düzenlemek üzerinde yoğunlaştı. Valilikten izin almaktan, bez pankartları hazırlayıp asmaya kadar binbir işle uğraşmak elbette yorucu oldu, ama bu arada çok da eğlendik. Şenlik öncesindeki son iki gün, herkes çok heyecanlı ve gergindi. Bu gerginlik, Tür-Ser salonunu bir gece önceden hazırlama çabasına giriştiğimizde, Alparslan Türkeş'in oğlu Tuğrul Türkeş ve adamları tarafından, "Turkuvaz Şirketinin burayı ertesi sabah saat 9'a kadar tutmuş olduğu, o saate kadar hiç bir şey astırmayacakları" gibi, son derece sudan ve sırf panolarımıza "gıcık" olmaktan ileri geldiği belli olan bir bahaneyle engellendiğimiz zaman iyice arttı. Ama esas endişemiz, kaç kişinin geleceği, istediğimiz gibi canlı bir toplantı olup olmayacağı yönündeydi.

Ankara Kadın Şenliği, endişelerimizin ne kadar boş olduğunu hepimize gösterdi. Bir kere, katılım olağanüstü yüksekti; sonra, her köşede hararetli tartışmalar oluyor, bir yandan da herkes kendiliğinden bir işin ucundan tutuyor, görevlendirilmeden kendini görevli hissediyor, tuhaf bir "özgürlük içinde örgütlenme" durumu yaşıyordu. Tabii bu arada, organizasyon aksaklıkları da yok değildi. Örneğin, bu kadar kalabalık olacağını tahmin etmediğimizden (yaklaşık iki bin kişi katıldı toplantıya), bir mikrofon sistemi kurmayı düşünmemiştik. Dolayısıyla, konferans salonunda yapılan konuşma ve tartışmalar, dışarıda bulunanlara duyurulamadı. Şenlik mekanı, her köşesinde ayrı bir tartışmanın sürdüğü çeşitli salonlarıyla böyle bir toplantı için elverişliydi. Ama ses düzeni eksikliği yüzünden tartışmaları birleştirmek mümkün olmadı. Gene de Müzeyyen Aytaç' ın gırtlığını zorlayarak yaptığı anonslarla, hangi köşede neyin tartışıldığından herkes biraz haberdar olabili.

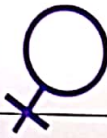
Evet, 8 Mart Şenliğinde dia gösterisinden panolara fotoğraf ve resim sergilerine çeşitli standlardan tartışma köşelerinden hep birlikte şarkı söylemeye akan büyük çoğunluğunu her yaştan kadınların oluşturduğu çok hareketli bir topluluk vardı. Salonun çeşitli yerlerine asılı dövizlerden özellikle biri mesajı özetliyordu : "Feministim,

çünkü kadını". Bir panoda örneğin aile içi şiddet irdelenirken bir diğerinde "Dayağa karşı kampanya" tanıtılıyor, bir başkasında evlilik kurumu sorgulanıyordu. Böyle bir çok afiş, pano, döviz, vb. vardı. Herkes istediğini yazıp getirsin ve bunlar üzerinde tartışma açilsin istemiştik ki, biraz da kadınlar konuşsun; yanlış yapmak korkusu duymadan kendilerini sansür etmeden ne düşünüyorlarsa ne hissediyorlarsa dile getirsinler. İsteğimiz fazlası ile gerçekleşti.

Şenliğe katılan kadınlar coşkuyla tartışmalara girmekle kalmadılar, çoğu zaman tartışmaları bizzat başlattılar. Örneğin tiyatro sanatçısı Işık Yenersu ve Nesrin Kazankaya şu sırada Devlet Tiyatroları repertuarında olan "Afife Jale" ve "Bir Kadın Bir Düş Bir Oyun" konusunda hemen çok ilgi gören spontane bir tartışma açtılar. Deniz Türkali'nin "Tecavüz" adlı gösterisinden sonra başlayan kadınlara karşı işlenen suçlar tartışması da böyleydi.

Kadınların "içlerinden geldiği gibi" konuşmalarına hiç de alışkın olmayan bir toplumda, buna karşı tepkiler de geliyordu elbette. İlginç olan nokta burada bile delikanlıların lafı kızlara bırakmamaya çalışmalarıydı. Hepsi feminism konusunda hızlı "otorite", üstelik de "sosyalist otorite" kesilip, kadın hareketinin olması gereken teorisi, politikası ve başarı yöntemleri konusunda söylemediklerini bırakmıyorlardı. "Siz biraz sussanız da kadınlar konuşsa, biz kadın sesi duymak istiyoruz" dendiğinde ise "Hah! Bakın işte siz erkek düşmanısınız" diyerek kendilerini her zamankinden de haklı hissediyorlardı.

Fatmagül Berktaş yaptığı açık konuşmasında, "Gelecek kadındır, çünkü ekmekle birlikte gül isteyenler en fazla kadınlardır" demişti. Şenlikte en çok tartışılan slogan bu oldu. Hararetle destekleyenler olduğu gibi şiddetle karşı çıkanlar da vardı. Salonun çeşitli köşelerindeki konuşmalardan kadın sorununun varlığını herkesin kabul etmesine karşılık, çözüm önerilerinde önemli farklılıklar olduğu sonucu çıkıyordu. Eğitim, bilinçlenme, erkeklerle mücadele, kadınların ayrı örgütlenmesi, ekonomik özgürlüğün kazanılması ..vb. henüz oluşmakta olan kadın politikasının parçaları olarak ifade edilirken, bu konuda düşünmeyi tümünden reddedenler de yok değildi. "Literatürün feminizm konusundaki yargısı bellidir"; "Peki yarın ne yapacağınızı biliyor musunuz? Bilemezsiniz, çünkü yönteminiz yok"; "Zaten bu işte bir CIA parmağı olmasaydı, hepinizin defterini dürerlerdi" vb, vb. Ve bu arada bir "papatya", "Evlilik kurumu aleyhinde nasıl bulunursunuz? Kim oluyorsunuz da böyle bir toplantı düzenliyorsunuz? Semra hanım Ankara'da yok diye

yapabiliyorsunuz bunları. Şizi şikayet edeceğim, hukuk yoluna başvuracağım!.." diye bas bas bağıırıyordu.

Şenlikte bir de içine herkesin dilediğini yazıp atacağı bir sandık vardı. Allı morlu, çingil çingil sandığın başında duran Asuman, ister istemez bir çok tartışmanın odak noktasında bulundu. Onun izlenimine göre, şenliğe katılanlar "ne olması gerektiğini söyleyip de eleştirenler ile, kadın olarak sorunlarını getirip paylaşanlar" biçiminde ikiye ayrılabilirdi. Çevresini saran "delikanlı otorite"lerden bunaldığı zaman imdadına yetişen ve ilk kez gördüğü yaşlı bir kadını unutamıyordu : "Siz azıcık susun bakalım da benim kızım konuşsun, ben sizi değil, onu dinlemek istiyorum!"

Şenliğin sonunda hepimizin keyfine

diyecek yoktu. "Yeni Türkü" grubunun solisti Derya Köroğlu, hiç bir teknik donanım olmadığı halde, bunun gerekli olduğunu unutmamıştık! bizi kırmayıp gitarıyla şarkı söylerken, dinleyiciler paylaşmanın sıcaklığı içinde ona katılıyor ve gün bitmesin istiyorlardı. Sandığa duygularını yazıp atan on bir buçuk yaşındaki Ekim'in dediği gibi, "Şenlik neredeyse kadınlar kadar güzel"di. Gün nasıl olsa bitecekti ama, kadınlar susmayacaklardı. Ankara Kadın Dayanışması Grubu'ndan Müzeyyen ile Deniz Türkali'nin başını çektiği halayla birlikte söylenen Kadınlar Marşı, bunu kanıtlıyordu :

"Suskunduk ve bekledik
Yaşandı, seyrettik
Sonunda Yeter dedik
Bir daha susmayana dek!"

Küçük bir not: TR.NET'in kadın sayfasını artık MuazzezTop hazırlıyor. Feminist bir bakış açısıyla hazırlanan çok renkli ve dolu bir web sayfası izleme olanağı buluyoruz böylece. Sana çok teşekkür ederiz Muazzez. Bu arada unutmadan sayfanın adresi: <http://kadın.tr.net>

Arşivinizde Bulunsun: Kısa Kısa Türkiye'de 8 Mart

Barış İçin Sürekli Kadın Platformu 8 Mart eylemlerine 2 Mart'ta İnsan Hakları Heykelinin önünde basın açıklaması yaparak başladı.

İnsan Hakları Derneği "Dünden Bu Güne Kadın Hakları Mücadelesi" (Afişler) Sergisi 8-9-10 Mart tarihleri arasındaydı

Yerel Gündem 21- Antalya Kent Konseyi Antalya Kadın Meclisi 8-14 Mart tarihleri arasında etkinlikler düzenledi

9 Mart'ta Kazete "21. Yüzyılda Kadın Politikaları" konulu panel düzenledi.

Başkent Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi "Türkiye'de Kadın Hakları ve Siyaset" konulu panel düzenlendi

CHP Kadın Kolları 8 Mart'ta birçok sanatçının katılımıyla şenlik düzenledi.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Sağlık Daire Başkanlığı 6-10 Mart tarihleri arasında etkinlikler düzenledi.

Çukurova Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi 8 Mart nedeniyle panel düzenledi

HADEP 2-8 Mart tarihlerinde değişik illerde etkinliklerde bulundu.

Türk Kadınlar Birliği 7-9 Mart'ta Medeni Kanun ile ilgili bir panel düzenledi.

Kadın Eserleri Kütüphanesi "Kadın Hareketinin Yüzyılımı" kütüphanenin belgeleri ile anlattı.

8 Mart'ta KA.DER'in girişimiyle 10 kadın kuruluşu Hadi Çaman Yedi Tepe Oyuncuları Tiyatrosu'nda bir müzikli basın toplantısı düzenledi.

Adana Kadın Kuruluşları Birliği 4-8 Mart tarihleri arasında çeşitli etkinlikler düzenledi.

Kadın Hareketinin Tarihini Yazmak...

Gelecek ve geçmiş içiçe... Aksu Bora ve Asena Günal'ın derlediği "90'larda Türkiye'de Feminizm" adlı kitap, kadın hareketinin tarihini kayda düşmek açısından önemli. Kitap, kadın hareketi içindeki farklı deneyimlerini aktaran kadınlar tarafından kaleme alınan 14 yazıdan oluşuyor. Bir yandan farklı kadınlık öykülerini ve örgüt deneyimlerini anlatırken, diğer yandan da kadın hareketinin 90'lı yıllarda deneyimlediği kurumsallaşma, projecilik, çoğalma, zenginleşme gibi çok yönlü değişimlerin tahlilini yapmaya çalışıyor. Gene de genelleme yaparak ayrıntıları yoketmeme çabası da seziliyor kitap boyunca.

Bu kitapla ilgili bir kaç kadın kuruluşunu arayıp görüşlerini istedik. Bu kuruluşlar bize henüz kitabı tam olarak okuyup kendi aralarında tartışmadıkları için bir yazı gönderemeyeceklerini ancak daha sonraki sayımız için eleştiri ve yorumlarını göndereceklerini ilettiler. Kadın hareketi açısından tartışılmasının önemli olduğunu düşündüğümüz "90'larda Türkiye'de Feminizm" adlı kitaba ilişkin değerlendirme ve yazıları bir sonraki Uçan Haber bültenine ve web sayfamıza koyacağız. Şimdilik, Aksu Bora ile görüştük ve kitaba ilişkin bize kısacık bir yazı gönderdi. Ayrıca, kadınların kitabın bütünü ya da yazılar hakkındaki düşüncelerini yazarak kitabın amacına ulaşmasını sağlayabilecekleri iletişim adresini tekrarladı: "Elektronik postanın sınırlılıklarını bildiğimiz halde, başka bir yol akıl edemedik" diyor Aksu Bora. Elektronik ortam da dahil çeşitli kanallarla ve farklı platformlarda tartışalım kadınlar. Şimdi size Aksu Bora'nın kısacık yazısını iletmek istiyoruz:

Uzun bir zamandır hazırlamaya çalıştığımız derleme, 8 Martta piyasadaydı: 90'larda Türkiye'de Feminizm. Kitapta on dört yazı var- kadın hareketinin farklı yerlerine ilişkin on dört hikaye. Kimisi bir grup kadını anlatıyor, kimi bir kadının dilinden daha geniş bir hikayeyi. Bazıları bilgi içeriğiyle görüşümüzü aydınlatıyor, bazıları analitik yaklaşımla,

kimi ikisini birden yapabiliyor. Dolayısıyla yazıları tek bir ölçüte göre değerlendirmek mümkün değil- birbirlerinden farklı değerler, farklı özellikler taşıyorlar. Yapmaya çalıştığımız şey, tamamlanıp bitmiş bir anlatı kurmak değil, yeni hikayelerin yazılmasını teşvik etmek. Kendimiz hakkında düşünme/yazma pratiğini genişletmeyi, derinleştirmeyi istiyoruz. Biliyorsunuz, hikayeler ancak anlatıldıklarında varolabiliyorlar, anlatıldıklarında, üzerlerine düşünülürken, başkalarına aktarıldığında.

Aksu Bora

Uçan Süpürge'den de son bir söz.... Bizim içimiz heyecanla kıpır kıpır. Bu heyecanı kadın hareketindeki tüm kadınlarla paylaşmak istiyoruz ki 2000'li yıllar hareketimizin canlandığı yıllar olsun.

90'larda Türkiye'de Feminizm

2001 Yılında Neler Yaptık

Mor Çatı maddi zorluklar nedeniyle sığınağını Şubat 1999'da kapatmak zorunda kaldı. Sığınağımız halen kapalı ancak şiddet yaşayan kadınlara merkezden danışmanlık verilmeye devam ediliyor.

Mor Çatı gönüllüsü avukatlar, şiddete maruz kalan kadınlarla telefonda ya da yüzyüze görüşmeler yaparak, gerekli durumlarda bazı kadınların davalarını üstlenerek hukuksal desteklerini sürdürüyorlar. 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun'un kadınlar tarafından uygulanabilmesi için bu konuda çeşitli çalışmalar yapılıyor, kadınlar için başvuru dilekçeleri yazılıyor.

Psikolojik danışmanlık konusunda ise Mor Çatı merkezinde verilen terapinin yanı sıra Çapa Tıp ve Bakırköy Psikiyatri Poliklinikleri ve 3D Psikolojik Danışmanlık ile birlikte çalışmalar sürdürüyoruz.

Bu bir sene içinde aile içinde ya da dışında şiddetin farklı türlerine maruz kalan 3000'e yakın kadın Mor Çatı'ya başvurdu. Başvuran kadınlara ve çocuklarına, taleplerine yönelik olarak psikolojik, hukuki ve iş danışmanlığı verildi. Mor Çatı gönüllülerinin katıldığı bilinç yükseltme toplantıları yapıldı. Ocak 2001 ve Haziran 2001'de gönüllü eğitimi programı düzenlendi.

Kadın sorununa yönelik konularda araştırmalar yapan, tez hazırlayan kadınlar Mor Çatı'ya gelerek kitaplığımızdan ve arşivimizden yararlandılar ve gönüllülerimizle konuşarak bilgi alışverişinde bulundular. Yurt dışındaki çeşitli kadın kuruluşlarından gelen gruplar, vakfımızın amacını ve faaliyetlerini öğrenmek, Türkiye'deki kadın ve şiddet konusu üzerinde konuşmak ve bizlerle tanışmak için merkezimizi ziyaret ettiler. Vakıf gönüllüleri yurt içi ve yurt dışına yayın yapan radyo ve TV programlarına, basın toplantılarına,

röportajlara, panellere, üniversitelerde derslere katılarak "Aile İçi ve Dışında Kadına Yönelik Şiddet" konusunda söyleşiler yaptılar.

SHÇEK Özel Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılan Kadın Konukevleri Yönetmeliği 08.05.2001 tarihli resmi gazetede 24396 sayı ile yayınlandı. Konuya ilişkin olarak çeşitli basın kuruluşlarıyla görüşmeler yapıldı ve basın açıklaması gönderildi.

12 Ekim 2001'de "Tecavüzü Durdurmak Teşhirden Geçer" basın açıklaması yapıldı. Medeni Kanun'da mal rejimine ilişkin yapılacak değişiklikler için hazırladığımız metin Adalet Bakanlığı Alt Komisyonu'na gönderildi. Ayrıca Adalet Komisyonu'na baskı yapmak amacıyla diğer kadın kuruluşlarıyla birlikte telgraf çekme eylemi ve Galatasaray Postanesi önünde basın açıklaması yapıldı. "Mor Kurdele" eylemine katıldık.

Tüyap Kitap Fuarı ve Feshane Kitap Fuarına katıldık. I. İstanbul Kadın Bienali düzenlenmesi gündeme geldi. Bu bienalin tüm aşamalarının erkekler tarafından düzenleniyor olmasına diğer kadın kuruluşlarıyla beraber tavrımızı koyduk. Düzenlenecek bir kadın bienalinin kadınlar tarafından yapılması ve sadece katılım aşamasında değil bütün aşamalarında kadınların bulunması gerektiği, kadın hareketi ve kadınların deneyiminin, bilgi birikiminin yok sayılarak böyle bir organizasyonun erkekler tarafından düzenlenmesine karşı olduğumuz bütün basın açıklamalarında, görüşmelerinde ve bienali düzenleyenlerle yaptığımız görüşmelerde önemle vurgulandı.

24-25 Kasım 2001'de "25 Kasım Uluslararası Kadına Yönelik Şiddete Son Günü" etkinliği kapsamında, Antalya Kadın Danışma ve Dayanışma Merkezi'nin evsahipliğinde Antalya'da düzenlenen Kadın Sığınakları IV. Kurultayı'na katıldık.

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı

KA-DER 2001 ve 2002

Avrupa Akdeniz İşbirliği kapsamında (MEDA) kapsamında kadınların güçlendirilmesi başlığı altında ele alınan bir KA-DER projesi gerçekleştirildiği bir yıl oldu 2001. KA-DER 'in kurulduğu günden beri düşlediği bu projenin eğitim programını Ankara Üniversitesi Kadın Sorunları ve Araştırma Merkezi ile KA-DER Eğitim Komisyonu üyeleri ortaklaşa hazırladılar. İlk önce 80 KA-DER'li, eğitici eğitimi için beş gün kampa girdi. Sonra bu kadınlar siyasi partilerin kadın kollarında, sivil toplum kuruluşlarında ve sendikalarda "Siyaset ve Toplumsal Cinsiyet" eğitimi verdiler. Eğiticiler için eğitim verme çalışmaları sürerken üç kez ikişer günlük "geri dönüş eğitimleri" düzenlendi ve deney alışverişi sağlandı. Medeni Kanun konusunda da ayrıntılı bilgi verilen bu çalışmalarla 18 ilde farklı siyasal partilerden ve sivil toplum kuruluşlarından 3050 kadına sertifika verildi. Bu çalışmayla şunları kazandık:

18 ilde 3050 partili ve sivil toplum örgütü üyesi kadına "Siyaset ve Toplumsal Cinsiyet" eğitimi vermek. Bu kadınlara aynı zamanda Medeni Kanun ve neden değişmesi gerektiğini, yeni önerilerin neler olduğunu anlatmak.

Türkiye kadın hareketine 80 eğitimci yetiştirmiş olmak. Siyasi parti kadın kolları ve örgütlü kadınlarla ortak çalışmayı

ve hareket etmeyi sağlayabilecek bir iletişim ve hareket şebekesi oluşturmak

Bu eğitimlerin sonucunda KA-DER aynı zaman "KA-DER bakış açısı" olarak da adlandırabilecek yaklaşımını pekiştirme olacağını buldu;

- *Kadınlar siyasete tüm kadınların toplumdaki konumunu düzeltmek için girmeliler.
- *Yarış farklı siyasi partilerden kadınlar arasında değil, farklı siyasal partilerin daha etkin kadın politikaları oluşturmalarını sağlamak için olmalı
- *Kadın politikacılar (elbette ülke sorunları için de kadın bakış açısıyla öneriler geliştirmelidirler-ama) mahallelerde, yerel yönetimlerde ve ülke çapında kadınlar açısından sorun olan konuları politikleştirmeliler.

2002' nin ilk aylarında KA-DER, Anayasanın 10. Maddesinde kadın-erkek eşitliğinin yaşamda sağlanması için bir cümleinin eklenmesi, siyasal partiler ve seçim yasalarında yapılacak değişikliklere kadınlar lehine maddelerin eklenmesi için çalışacak. Bu amaçla partili- partisiz, bütün kadınları ortak "Kota Komiteleri" oluşturmaya davet ediyoruz. Bundan sonrasını birlikte oluşturacağız

Türkiye'li kadınlar, diğer ülkelerdeki kadınların yaşadığı acılara sessiz kalmıyorlar. Barış için Sürekli Kadın Platformu bir imza kampanyası başlattı.

15 KIZ ÖĞRENCİ, KADIN OLDUKLARI İÇİN DİRİ DİRİ YANDI!

11 Mart'ta Suudi Arabistan'ın Mekke Kentinde bir kız öğrenci yurdunda çıkan yangında, üzerlerinde tesettür giysileri olmadığı için binadan dışarı çıkmalarına izin verilmeyen kız öğrencilerden 15'i diri diri yanarken 50'si yaralandı.

"Kızlar dışarı çıkmak istiyor, çarşafı olmadığı için dayak yıyorlardı." Bunlar vahşete tanık olan birinin sözleri. Bu sözlerde, binlerce yılın özeti saklı. Bu sözlerde, cinsiyet ayrımının ölümcül sonuçları sırtlıyor. Suudi Arabistan Fazileti Teşvik ve Haysiyetin Korunması Komisyonu üyesi polisler, kızların haysiyetini, onların canı pahasına korudu. Kızlar, çarşafsız sokağa çıkacaklarına ölsünlerdi. Kızlar öldü! Suudi şeriatının copları kızların sırtına, faziletlerini teşvik için indi; din polisleri, haysiyetlerini korumak için kızları gerisin geri ateşin ortasına attılar. "Cahiliye'nin erkek-egemen güçleri, artık kızları diri diri toprağa gömmüyor; onları koruyor, diri diri yakıyor.

Cahiliye sürüyor.

Arabistan'da kadınlar yakıldı.. Gücünü dinden ve devletten alan erkekler yaktı o kadınları.. Yeniden ve yeniden üretilen Ataerkil gücün simgesi erkekler yaktı o kadınları..

Biz kadınlar, bu görüşü biliyoruz, yaşıyoruz. Binlerce yıldan beri, şu ya da bu ad altında, şu ya da bu ülkede aynı görüşün uygulamalarına maruz kalıyoruz.

Bedenimiz bizimdir.

Biz, bugün Kabil'de erkek-egemen zihniyetin "burka çıkarma" edebiyatına da, New York'ta estetik adına kadın bedeninin metalaştırılması operasyonuna da kanacak değiliz.

Biz kadınlar, Suudi şeriat yönetimi altındaki kadınların izzet ve nefis terbiyesi adı altında ateşlere atılmasının seyircisi olmayacağız.

Yaşam hakkı kutsaldır. Yaşam hakkını korumak Devletlerin birinci görevidir. Yaşam hakkının ayrımcılığa tahammülü yoktur.

Farklı hayatlarda aynı acıları yaşayan kızkardeşlerimize dokunulmasına izin vermeyeceğiz. Bütün gezegende kadınlar, çocuklar, yaşlı genç bütün insanlar özgür kahkahalar atıncaya kadar; eskimeyecek bir umutla " Kızkardeşim İçin... " diyoruz.

Neden " Kızkardeşim İçin... "

- 1) Kadınlar arasındaki dayanışma duygusunu arttırmak ve empati yoluyla sorunlara sahip çıkmak içindir bu önerme
- 2) Düşünce ve ifade özgürlüğüne sahip çıktığımızdandır bu önerme
- 3) Kalıcı bir BARIŞ tesisinin ancak farklılıkları anlamaktan, ezberlerimizi sorgulamak ve bozmaktan geçtiği düşüncesiyledir bu önerme
- 4) Çeşitli nedenlerle ayrı örgütlenmeyi tercih etmiş kadın gruplarıyla birlikte iş yapmayı önemseydiğimizden ve özen gösterdiğimizdendir bu önerme.
- 5) Kadının evde, sokakta, işyerinde, gözetiminde, savaşta uğradığı şiddete karşı olduğumuzdandır bu önerme
- 6) Hala tecavüz , hala berdel , hala akraba evliliği, hala küçük yaşta evlilik, hala 600 bin kadının gebelik ve doğum sırasında ölmesi de bizim gerçekliğimiz olduğundandır bu önerme
- 7) Ucuz işgücü olarak kötü koşullarda çalışan ve eviçi emeği yok sayılan kadınların gerçeğini bildiğimizdendir bu önerme
- 8) Her 8 Mart'ta dayanışma ve örgütlenmeye olan ihtiyacımızı vurgulayıp dağılmamak için; artık yılın her gününü 8 Mart kılmak istediğimizdendir bu önerme
- 9) Özel alanın politik olduğunu kavramak ve bilmektendir bu önerme
- 10) Heteroseksüelliğin tek gerçek olmadığını, farklı cinsel kimliklerin de olduğunu bilmek ve görmektendir bu önerme
- 11) Beyaz kadın olmak istemediğimizden ve başka kızkardeşlerimizle 'suç' ortaklığı yapalım diyeriz bu önerme

BU POLİTİKASIZLIK DEĞİL TERSİNE CİDDİYE ALINMASI GEREKEN BİR KADIN DURUŞUDUR !

Kızkardeşim için BARIŞ istiyorum

Kızkardeşim için EMEKTEN YANA BİR HAYAT istiyorum

Kızkardeşim için ÖZGÜRLÜK istiyorum

Kızkardeşim için ÜÇ KAPI VE ÜÇ KİLİDİN AÇILMASINI istiyorum

Kızkardeşim için EŞİTLİK istiyorum

Kızkardeşim için EVDE DEĞİL HER YERDE ANADİL istiyorum

Kızkardeşim için ADALET istiyorum

Kızkardeşim için YEŞİL BİR GEZEĞEN istiyorum

Kızkardeşim için CİNSEL KİMLİĞİNE ÖZGÜRLÜK istiyorum

Kızkardeşim için SAVAŞSIZ VE SİLAHSIZ BİR DÜNYA istiyorum

Kızkardeşim için GECELERİ DE SOKAKLARI DA istiyorum

Kızkardeşim için ... kampanyasını başlatan BARIŞ İÇİN SÜREKLİ KADIN PLATFORMU süreklilik duygusu ve tarih bilinci olan; her yapı ya da bireyin kendini özgürce ifade edebildiği, platformun temel ilkelerine haksızlık ve kötülük etmeme önkoşulu olan; ısrarlı bir yolculuktur!

Bu yolculukta bütün kadınlarla buluşabilme amacı ve dileğiyle bitiriyoruz.

Barış için Sürekli Kadın Platformu

AMAÇLAR VE ÇALIŞMA İLKELERİ

Barış İçin Sürekli Kadın Platformu,

1. Dünyada, Türkiye’de ve Türkiye’nin yer aldığı coğrafyada savaşın önlenmesi ve barışın tesis edilerek sürekli kılınması için kadınların bakış açısını ve taleplerini ortaya koymak; bu amaçla kamuoyu oluşturmak, bu alandaki gelişmeleri takip etmek, lobi yapmak, eleştiri ve öneri geliştirmek için oluşan bir birlikteliktir.

2. Bu amaca yönelik çalışmalarında dil, din, ulusal ya da etnik kimlik, sınıf, siyasal görüş ve benzeri ayrımları gözetmez.

3. Yukarıda belirtilen amacı, söz konusu ayrım ölçütlerinden daha yüksek görür; çalışmalarında belirleyici olan, yalnızca dünya ve Türkiye kadınlarının insani gelişim ihtiyaçlarına ve temel insan haklarına dayalı bir bakış açısıdır.

4. Barışı, çatışma ya da savaşın mevcut olmadığı koşullar olarak değil, çatışmacı, ayrımcı ve düşmanlık söylemlerinin, militarizmin etkin bir şekilde önlendiği ve koşullarının ortadan kaldırıldığı; temel insan hakları ve özgürlüklerin tesis edildiği, siyasal ve hukuksal düzenlemelerin insanın ve hayatın değeri temelinde kurulduğu bir düzen olarak tanımlar.

5. İnsanın ve hayatın mutlak değeriyle çatışan hiçbir değer dayatmasını kabul etmez ve savaşçı, çatışmacı, militarist söylemleri kategorik olarak, hangi çıkar ya da kaygıya dayanılarak savunulursa savunulsun, reddeder.

6. Bu amaçlarla, eşitlikçi; iktidar, tahakküm ilişkileri ve ayrımcılığa dayalı her tür siyasal, toplumsal ve kültürel yapıların ortadan kaldırıldığı; işbirliğine ve dayanışmaya dayalı bir kültürü savunur ve geliştirmeye çalışır.

Platformun İç İşleyişine İlişkin Kurallar

7. İç işleyişinde ve ilişkilerinde hiyerarşi, iktidar , tahakküm ve her türlü ayrımcılık ilişkisini reddeder.

8. Yukarıda belirtilen ilkelere aykırı olmayan her türlü yerel, ülkesel, bölgesel ya da global kadın örgütlülüğü ya da oluşumuyla, yukarıda belirtilen amacın sınırları içinde işbirliği yapar.

9. Platform yapacağı her faaliyetin amacını genel ilkeler doğrultusunda net olarak ortaya koyarak, faaliyetin etkin bir biçimde gerçekleşmesi için gerekli planlamayı yapar.

Platform Etkinliklerinin Yaygınlaştırılması

10. Yukarıda çizilen esasları çerçevesinde Platformun üyesi her kuruluş ve kişi, yerel kurum ve kuruluşlarındaki kadın komisyonları aracılığıyla etkinliklerin yerellere taşınmasına katkıda bulunacaktır. Bu faaliyetlerini yürütürken platform üyesi olmayan kadınlara ulaşmak için çaba harcayacaklardır.

12. Platforma kuruluşlar adına katılan katılımcılar, kendi örgütlerine Platform çalışmalarını rapor etmekten ve Platform etkinliklerini kendi örgütleri içinde yaygınlaştırmaktan sorumludur.

Platforma Üyelik

13. Platform, yukarıda belirlenen esasları kabul eden bütün kadınların katılımına açıktır.

Barış İçin Sürekli Kadın Platformu

Bağımsız Kadınlar

Uçan Süpürge

İHD Genel Merkezi

Bağımsız Feministler

KAOS GL

Kadınlar Vardır Grubu

Öteki Ben

Emekçi Kadınlar Birliği

HADEP

Cemre

Sosyalist Eylem

ÖDP

AK Parti

Halkevleri Genel Merkezi

Eğitim-Sen

Başkent Kadın Platformu

İlk-Der

DSİP

Anti Militarist Anarşistler

ÖTE-Kİ BEN LEZBİYEN FEMİNİST OLUŞUM

Şimdi örgütlenme zamanı!

Çünkü sessizliğimiz, görünmezliğimiz bizi korumayacak

İçinde yaşadığımız kadın düşmanı dünya bizi sessiz ve ölü görmek istemekte

İrkçılığı, etnik ayrımcılığı, sınıf ayrımcılığını, emperyalizmi, cinsiyetçiliği, kısaca öğretilenlerin aksini öğrenme çabalarımız geciktikçe insan gerçeği içinde bir cins olma durumuna gelemeyeceğiz.

Lezbiyen kadın, biseksüel kadın, heteroseksüel kadın olmak aynı olmak değil farklı olmaktır.

Farklılıklar aynılaşmayı, ayrılaşmayı getirmemeli zenginlik olmalı.

Gökyüzünün "gökkuşağının" altında yeryüzü daha renkli, daha zengin, daha neşeli olacak...

Her türlü ayrımcılığa, şiddete karşı kadınlar tüm farklılıklarıyla yanyana...

Kadın dayanışması gücümüzdür ve ötelenmişlik politik reddimizdir.

KADIN TAVRINI GELİŞTİRME İNSİYATİFİ

Bizi heyecanlandıran bir başka yeni kadın örgütü de KATAGİ. "Ataerkilliğe karşı siyaset yapıyoruz" diyor KATAGİ grubu, "Ataerkil sistem insanı hiçbir dönem olmadığı kadar tutsak etmiştir. Artık kaçacak bir yer, nefes alacak bir orman, yaşamı yeniden keşfedebilecek bir ada kalmamıştır. İktidar sahiplerinin değişmesi de bizi özgürleştirmeyecektir. İktidar kültürünün, şiddete dayalı ataerkil sistemin değişmesi gerek. Biz bunun için bir araya geldik".

İşte manifestolarından kısacık bir parça:

Biz Derin Devrimlerin Peşindeyiz.

"devrimden daha geniş kapsamlı bir sözcük olsaydı, onu kullanırdık." (Firestone)

Biz tek bir devrimin değil, birçok devrimin peşindeyiz. "Devrimi" ise, iktidarın alaşağı edilmesi olarak anlamıyoruz. Toplumsal dönüşümün önünü açan, binlerce yıllık köhnemiş çelişkileri çözen çok yönlü devrimler hedefliyoruz.

Kanlı değil, derin devrimler arıyoruz. Ataerkillikle hesaplaşmadan siyasette de, toplumsal kurumlarda da köklü bir dönüşüm yaratmak mümkün değildir. Diğer yandan köklü bir sistem olan ataerkilliğin dönüşümü de köklü olmalıdır. Bu nedenle, hedeflediğimiz toplumsal dönüşümü "derin devrim" olarak ifade ediyoruz.

Her türlü egemenliğe karşı özgürleşme diyoruz. Ataerkil egemenlikler sistemine karşı temel talebimiz özgürlüktür...

Yer sıkıntısı nedeniyle, KATAGİ'nin manifestosunun tümünü bültende yayınlamayabiliriz. Manifestonun tam metnine <http://www.ucansupurge.org/> adresinden ulaşabilirsiniz.

YENİ MEDENİ KANUNUN YAŞAMIMIZA GETİRECEĞİ DEĞİŞİKLİKLER:

M.Cânân ARIN
Avukat

Bilindiği gibi T. C. Anayasasının 10.maddesi kadın ve erkeklerin yasalar önünde eşit olduklarını belirtir. Buna rağmen sözkonusu eşitliğin yasal olarak resmen bozulduğu en önemli yer Medeni Kanunun "Aile Hukuku" bölümü idi. Şimdi yeni yasa ile bu yasal eşitsizlik büyük ölçüde giderildi.

Yeni Medeni Kanunun "Aile Hukuku" kitabının Türkiye'de yaşayan ve Türkiyeli kadın ve erkekleri günlük yaşamlarına getirdiği değişiklikleri şöyle sıralayabiliriz.

- Evlenme Yaşı : Artık kadın- erkek farkı kalmadan bütün gençler on yedi yaşını doldurdıkları zaman evlenebilirler. (md. 124/1) Önceki hüküm bildiğiniz gibi kadın ve erkekler için ayrı yaş grupları öngörmekte idi ve erkeğin evlenebilmesi için on yedi, kadının evlenebilmesi için on beş yaşını doldurmuş olması yetiyordu....

**Canan Arın'ın yazısı biz kadınlar için çok bilgilendirici ve ayrıntılı bir yazı.
Yazının devamı için lütfen Uçan Süpürge'nin web sitesini ziyaret ediniz.**

2001 yılını kadınlar açısından değerlendirme toplantısı 26 Ocak 2001 tarihinde Uçan Süpürge'den ; Satı Atakul, Feride Eroğlu, Feray Salman, Nazik Işık'ın sunumlarıyla ve geniş bir yelpazede bulunan kadınların katılımıyla gerçekleştirildi. Aşağıda Feride Eroğlu ve Nazik Işık'ın Medeni Kanun'daki değişikliklere ve medeni kanun kampanyasına ilişkin sunuş metinlerini bulacaksınız:

MEDENİ KANUN

Feride EROĞLU

Mecliste, Medeni Kanunu ve kadınlarla ilgili konuları elimden geldiğince izlemeye çalıştım, sizleri haberdar edebilmek için. 2001 yılında Mecliste kadınlar açısından iki önemli olay oldu. Biri anayasa değişikliği idi, Ekim ayında yapılan anayasa değişikliğiyle anayasamızın aileyi düzenleyen 41. maddesine, "Türk toplumunun temeli ailedir" maddesine "ve eşler arası eşitliğe dayanır" ibaresi eklendi. Böylece kadın anayasaya çok küçük bir yerden girdi ama evli olan kadınlar.

Henüz evli olmayan kadınlar için Anayasada açık bir şey yok. Diğer önemli konu Medeni Kanun. Uzun bir yoldan geliyor. Önce Osmanlı'da 1876'da yürürlüğe giren Mecelle vardı. Daha sonra 17 Şubat 1926'da Medeni Kanun kabul edildi. Günün şartlarına göre olumlu düzenlemeler içerse de ailenin reisi erkekti; yasal mal rejimi mal ayrılığı rejimiydi, son söz hakkı kocaya aitti. Yeni Medeni Kanun mücadelesi 50 yıldır devam ediyor bir iddiaya göre. Resmi olarak 1971 yılında ilk tasarı hazırlandı. 1971 ve 1984'teki 2 tane

ön tasarı, İsviçre, Alman ve Fransız ve kısmen de İtalyan Medeni Kanunu kaynak alınarak hazırlandı. 57. hükümet zamanında 30 Aralık 1999'da meclise gönderildi. Kadınlar hoşlarına gitmeyen bölümler için lobicilik yaptılar. Özellikle mal rejimi konusunda komisyon üyelerini ve milletvekillerini ziyaret, Mor Kurdele eylemi dahil olmak üzere seslerini duyurmaya çalıştılar. Adalet Komisyonu'ndaki görüşme Nisan 2000'de başladı Haziran 2001'de bitti. 14 ay boyunca 32 toplantı yapıldı. Tasarı 1030 maddeden oluşmaktaydı.

Medeni Kanun neden önemli? Bireyin doğumundan ölümü ve ölümü sonrasına kadarki bütün hukuki işlemleri düzenliyor. Bunun içinde aile hukuku, miras hukuku, dernekler, vakıflar, mülkiyet konuları var. 4 kitaptan oluşuyor Medeni Kanun. Başlangıç ile kişiler hukuku, aile hukuku, miras hukuku ve eşya hukuku. Bizi en çok ilgilendiren aile hukuku ve bu alanda önemli değişiklikler yapıldı. Evlenme yaşı yükseldi: şimdi hem erkek hem kadın 17 yaşını

doldurunca evlenecekler. 'Koca aile reisidir' hükmü kaldırıldı. Eşler oturacakları konutu birlikte seçecekler, evlilik birliğini beraber yürütecekler. Birliğin giderlerine güçleri oranında mal varlıkları ve emekleriyle katılacaklar. Bundan böyle emeğini ev içinde harcayan kişinin katkısı da değerlendirilecek. Evdeki emek ilk defa değer sayıldı.

Bundan sonraki düzenlemeler bizi rahatsız edecek olanlar. Mal rejimine sonra geleceğim. Şimdi, kadın ve erkek iş veya meslek seçiminde serbest olacak. Eski Medeni Kanun'da kadın kocasının iznine tabiydi iş seçiminde. Yeni kanuna göre bunların seçiminde evlilik birliğinin huzur ve yararı gözetilecek. Bu ileride sorun çıkarabilir. Soyadı konusunda yeni bir ilerleme yok. Kadın hala kocasınınkini kullanacak ama isterse kocasınınkinin önünde kendininkini de kullanabilecek. Boşanan erkek, kadından kadının refah düzeye bakılmaksızın nafaka isteyebilecek. Eski Medeni Kanunda kadın zenginse, bu isteniyordu. Bu da "madem eşitlik diyorsunuz, alın size eşitlik" denen kısımlardan biri.

Ve geliyoruz mal rejimi konusuna. Bu, fırtınalar koparan tarafıydı kanunun. Adalet Bakanını istifanın eşğine getirdi. Tasarı meclise ilk sevk edildiğinde yasal mal rejimi olarak edinilmiş mallara katılma rejimi ön görülmüştü. Ancak Adalet Komisyonunda özellikle MHP'li üyelerin ısrarıyla bir önerge verilerek paylaşımlı mal ayrılığı rejimine döndürüldü. Yasal mal rejimi neden önemli? İnsanlar evlenirken notere gidip, kağıtlar imzalayıp, sözleşme yapmayı tercih etmiyorlar genellikle. "Senin ne kadar paran var, benim ne kadar var" bunu tercih etmiyorlar. Bunu kanun koyucuya bırakıyorlar. Kanunun düzenlediği yasal mal rejimi çok önemli. Paylaşımlı mal ayrılığı rejimine döndü ama pazarlıklar, Adalet Bakanı ve kadın örgütlerinin çalışmasıyla yasal mal rejimi Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi oldu. Pazarlık konularından biri yürürlük konusuydu. Medeni Kanun 1 Ocak 2002'den itibaren yürürlüğe girecek. Eşlere mal rejimi seçme konusunda 1 yıl tanındı. Secim yapmazlarsa edinilmiş mallara katılma olarak kabul edilecek. Yani 20 yıllık ya da 10 yıllık evliyseniz edinilmiş mallara katılma rejimi 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren geçerli. O tarihe kadar mallar

kimin üzerineyse, mal ayrılığı rejimi uygulanacak. Bu "benden sonra tufan" anlayışının bir yansımasıydı. Diğer pazarlık konusu, boşanmalarda hakime, zina ya da cana kast durumunda kusurlu tarafın paylaşım payının tamamı ya da bir kısmını kaldırma yetkisi veren bir düzenleme getirdiler. Hakim kusurlu tarafın payını kaldırabilecek ya da azaltabilecek boşanma halinde. Erkeğin zinasının geleneksel olarak görmezden gelindiği bir ülkede ileriki uygulamaların kadınlara ne sorunlar çıkaracağını bilmiyoruz.

Eski Medeni Kanundaki mal rejimlerinden bahsedelim şimdi. 3 tip rejim vardı:

1. Mal ayrılığı
2. Mal birliği
3. Mal ortaklığı

Genellikle uygulamada olan bir mal tapuda kimin üstüne kayıtlıysa boşanma halinde herkes kayıtlı malını alıp götürüyordu. Bunun sonucunda ne oldu. Kayıtlı gayri menkullerin %92'si erkekler üzerinde, sadece % 8 kadınların mülkiyeti.

Yeni Medeni Kanun 4 tip mal rejimi getiriyor.

1. Edinilmiş mallara katılma: Genel ilkesi eşlerin evlilik tarihine kadar edindikleri kişisel malların bir boşanma halinde paylaşım dışı olması. Ama diğerleri paylaşım tabii. Evlilik birliği bütün olarak görülüyor. Yani eşlerin evdeki ya da dışarıdaki çalışmaları ayrımı yok. Boşanma halinde eşlerin evlilik sırasında edindikleri malların ortak paylaşılmasını öngörüyor. Ülke olarak eşlerin, evlilik birliğinin ya da mal rejiminin devamı sırasında bir karşılık ödeyerek elde ettikleri tüm malvarlıkları edinilmiş mallardan sayılıyor.
2. Edinilmiş Mallara Katılma rejimi İsviçre'den alınırken birden uyum sağlanamayacağı gerekçesiyle Paylaşımlı Mal Ayrılığı Rejimini getirdiler. Bunun ilkesi: Ailenin kullanımına ve ekonomik geleceğine özgülenen mallar diye ayrım var. Bunlar dışındaki mallar paylaşım tabii tutulmayacak. Yani işyeri, fabrika, traktör bu tür mallar yani ailenin ortak kullanımı ya da ailenin ekonomik geleceği için edinilmiş mal olarak düşünülmediği için paylaşım dışı sayılacak. Ev, araba, yazlık boşanma halinde paylaşılacak, bunun dışında kalan işyeri,

ticarethaneler kimin üzerindeyse onda kalsın. Ev ve arabayı verip işimizi kurtaralım gibi bir anlayış var.

3. Mal ayrılığı: Klasik rejim mallar kimin üzerine kayıtlıysa ona ait.

4. Mal ortaklığı. Daha çok şirket gibi işleyen rejim. Ortaklık malları ile kişisel mallar var. Eşler ortaklık malları üzerindeki tasarruflarını birlikte yapıyorlar. Ortaklık mallarına bölünmemiş bir bütün olarak sahip oluyorlar. Hiçbir eş, ortaklık payı üzerinde tek başına tasarruf hakkına sahip değil.

Mal rejimleri ve yürürlük konusunda karşımıza çıkacak zorlukları yaşadıkça göreceğiz. İki siyasi parti yasa teklifi verdi, biri DYP, diğeri ANAP grubu. Bu az önce bahsettiğimiz yürürlük konusuyla ilgili verdikleri yasa teklifi, seçim yapılmazsa mal rejimi evlilik tarihinden itibaren geçerli olsun şeklinde. ANAP'ın teklifinin altında Işıl Saygın, Nesrin Nas, Cengiz Aydoğan ve Beyhan Aslan'ın imzası var. DYP'ninkinin altında Nevzat Ercan, Ali Rıza Gönül, Turhan Güven, Sevgi Esen ve Ayfer Yılmaz'ın imzaları var. Teklifler görüşülmek üzere sıraya girdiler ama Meclisin yasa yapma sürecinde, arkasında siyasi destek yoksa gündeme gelen düzenlemeler değil teklifler. Bunların komisyona ve genel kurul önüne gelmesi için uzlaşma ve oy çokluğu gerekli. Şimdilik

bu tekliflerin yasalaşma şansı çok değil.

Bundan sonra ne yapabiliriz? Bu yasa büyük bir kazanım, soru işaretleri ve olumsuzluklara rağmen. Yürürlük konusunda adım atmamızda şöyle bir yol var: Anayasa Mahkemesine gidebilir konu. Bu en az 2 yıllık bir süreç.

1 Ocak 2002'den sonra mahkemeler kaos yaşayacak. Eski Medeni Kanun ve yeni Medeni Kanuna tabi boşanmalarla ilgili.

Yeni kanun genel kurulda ne kadar ilgiyle karşılandı 35 milyon kadın tarafından, ya da ne kadar tanınıyor, biliniyor. Bunlar soru işareti.

Kadın örgütlerinin Medeni Kanunu, özellikle önümüzdeki 1 yıl içinde, sürekli gündemlerinde tutmalarının çok önemli olacağını düşünüyorum. Tanıtma toplantıları, kanun ne getirdi, ne yapmalı bunları tanıtmalı.

Kağıt üzerinde eşit olmak gündelik hayatı özgür kılmıyor. Yapılacak çok şey var.

Feride EROĞLU

2001'DE, MEDENİ KANUN DEĞİŞİKLİĞİ SÜRECİNDE KAYDEDİLMİŞ, KADINLAR VE KADIN HAREKETİ ÜZERİNE BAZI GÖZLEM VE DÜŞÜNCELER...

S. Nazik IŞIK

Kadınlar ve kadın hareketi, 2001 yılından "*Medeni Yasa'nın değiştiği yıl*" diye söz edecek. Çünkü, bizim hareketimizin özel tarihi açısından, 2001'in en önemli gelişmesi, 2001'de en çok bir arada olduğumuz konu buydu. Aynı zamanda da Medeni Kanun değişikliği Türkiye coğrafyasında "yurttaş" sıfatıyla yaşayan tüm kadınlar açısından tarihsel bir değişiklikti. Hani şu yüz yılda bir olanlardan biri...

Kadın hareketi, Medeni Kanun değişikliğinin hazırlık aşamasında fikri sıkça sorulanlar arasında

olmasa da, fikrini dile getirmeye, Hazırlık Komisyonu'na ulaştırmaya gayret eden bir hareketti. Taslak ortaya çıktığından bu yana ise, kadın hareketi bu değişikliğe gerçekten asıldı. Hele de Meclis'teki komisyon ve genel kurul görüşmelerinde... Kadın hareketi açısından bu denli yoğun lobi yapılan bir başka kanun olarak sadece Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü'nün ilk kuruluş kanununun çıkarılması sırasındaki koşuşmaları anımsayabiliyorum.

2001'deki bu faal olma hali nasıl bir haldi? Bizim hareketimiz açısından hangi özellikleri açığa vuruyordu?

Kısacık bir yazıda, kadın hareketinin 2001'deki durumunu değerlendirmeye çalışırken, yazıya buradan ve bu soruyla girmeyi yadırgayabilirsiniz. Bence, Medeni Kanun değişikliği süreci, kadın hareketinin görünümü/durumu açısından önemli bir örnektir. Bu yazıda, konuya buradan ve bu süreçteki örneklerle girmemin nedeni de budur.

Kadın hareketi, 1990'larda epeyce kendi içine kapanık bir kurumlaşma dönemindeydi. Kurumlaşmanın kendi öncelikleri, beynimizin, zamanımızın ve enerjimizin önemli bir kısmını yutuyordu. Kurumlaşan kadınlar, bir anlamda kendi kurumlarına kapanmışlardı. Yapacak çok işleri vardı, hem de daha önce pek yapmadıkları cinsten. Bu telaş ve çokluk içinde, benzer durumdaki kadınlarla ve kuruluşlarıyla ilişkiler bile çok sınırlı olabili; gerek duyuldukça, iş gerektirdikçe kurulan ilişkiler... Süreklilik gösteren ilişkiler oluşturmaya ayıracak emek, zaman bulmak bile sorundu.

Benzeriyle iletişim bile güç iken, benzemezle ilişki kurmak daha da güç oluyor galiba. Kurumlaşmaya çalışan kadınların kurumlaşmaya yanaşmamış kadınlarla, hatta bizzat içinden çıktıkları kadın gruplarıyla, ya da yeni oluşmuş ya da oluşmakta olan kadın gruplarıyla, Anadolu'nun çeşitli yerlerindeki kadınlarla ilişkileri de bir anlamda böyle oldu. Araya kurum girdi ve gündemler koptu, ilgiler farklılaştı. Kadın hareketi içinde hal böyle iken, dışındaki diğer demokratik/sivil hareketlere ilginin hali nice olabilir?

2000'lere işte bir anlamda böyle bir yalnızlaşmışlık içinde girdik. 2001'de, Medeni Kanun değişikliği çalışmaları sırasında da bu yalnızlığı yaşadık, gördük. Örneğin; Meclis'teki konuşmalar sırasında tam da beklenene, talep edilene uyum göstermiş bir şekilde, sadece kadın kuruluşları olarak var olduk. Tek tek kadınlar, tüzel kişiliksiz gruplar bu süreçte pek az yer alabildi. Kurultay elektronik grubu sayesinde olup bitenden haberdar olmak mümkün oldu ise de, Meclis'te, Meclis önünde ve hatta dinleyici localarında hem sayıca hem de çeşitçe çok az kadın olabildi.

Medeni Kanun değişikliği için Meclis koridorlarında var olanlar, kulis yapanlar sadece kadınlardı. Bir kadın kuruluşunu temsil etmeden oralarda olan Medeni Kanun değişikliğinin peşinde bir kadına rastlayan oldu mu? Hiç duymadım. Başka sivil, demokratik hareketleri ilgilendirmeyen bir Kanun muydu bu Medeni Kanun? Yoksa bu hareketlerin kişileri, grupları, kuruluşları, hepsi mi erkek egemenliği altındaydılar ve mal rejiminin değişmemesi için mi suskundular? Gizliden destek miydiler yoksa Medeni Kanunun medenileşmemesine? Bu soruları bizi temize çıkaracak ölçüde rahatça cevaplamamanın kolay olmadığını düşünüyorum. Çünkü, onlara hiç sormadık "bizimle gelir misiniz?" sorusunu. Yanımızda olmaya çağırdık da mı gelmediler, ben mi anımsamıyorum bu çağrılarımızı? Saklı medeniyetsizlik destekleri olmalarına izin mi vermiştik, yoksa onların var olduğunu anımsamak mı güçtü bizim için? Uzunca bir zamandır bizim için var olmayanların, gözden ırak olanların gönülden de ıraklaşması mıydı acaba bu durum? Yoksa onlara ihtiyacımız mı yoktu, varlıkları yük müydü bize, dilimiz, söylemimiz uzaklarında ya da onların dilleri, söylemleri, gündemleri bizim uzağımızda bir yerlerde olduğundan?

Bence, 2002'ye kadın hareketinin önemli bir başarısıyla girdik. Medeni Kanun değişikliğiyle. Ama aynı zamanda, kendinden başkasıyla bir arada olmayan, ittifaklar politikası, stratejileri, hele de orta ve uzun vadeli stratejileri muğlak bir hareket olarak girdik. Biraz da beyaz saçlı kadınlar hareketi gibi girdik 2002'ye. Çok az gençleşen, arkası yufkalaşmaya başlamış bir hareket olarak... Bir kaç alana sıkışmış, ekonomiyi, yoksulluğu, bütçeleri, yerel yönetimleri epeyce uzağında bırakmış bir hareket olarak girdik 2002'ye. Büyümeye, genişlemeye gündeminde gerçekten yer veren bir hareket miydik 2002'ye girerken? Haberleşme ağıımız vardı, ama bu toprakların neresinde var neresinde yok olduğumuzun bir haritasını bile çıkarmış değildik. Olmadığımız, az olduğumuz yerde nasıl var oluruz, çok oluruz diye düşünmekte miydik? Çoğunluğu kazanmayı hiç konuştuk mu biz 2001'de? Her şeyi biliyor muyuz da üniversitelerdeki kadın

merkezlerinden araştırma, veri, bilgi talebimiz olmuyor, 2001'de de olmadı?

Diyeceksiniz ki, nerede ne eksiklik varsa sorumlusu biz, kadın hareketi imiş gibi yazıyorsun. Haklısınız, tek sorumlu biz değiliz elbette. İletişim çağında bunca iletişimsiz olmanın ayıbı sadece bizim, kadın hareketimizin olamaz. Ama biz kendimize düşen kısımla ilgilenelim, öncelikle evimizi, kapımızın önünü temizleyelim, dedim. Tabii ki kendimiz için, yeni adıyla "küresel köy" olan dünyanın bir parçası olan bu ülkede daha hızlı sonuç almak için, daha yüksek bir ses, daha hacimli bir baskı grubu olmak için...

2002'de, Kasım 2001'de Diyarbakır'da Kamer'de karşılaştığım, tanıştığım gencecik, heyecan dolu kadınlar bana çok iyi geldiler. Sadece bulunduğum ve yorulduğum yerden bakmamam için uyardılar beni, hem de hiç bir şey söylemeden uyardılar. Düşünmeden, hayal etmeden edemiyorum; 2002'de, bizim de bir büyüme, genişleme, bir gençleşme, bir ortaklıklar ve ittifaklar politikamız olabilir mi diye... 2002'de kadın hareketine yeni bir heyecanı, yeni bir yükselişi getiren gencecik kadınların sokakları doldurduğu, içinde yorulduğumuz kurumları istila ettiği günler de var mı diye... Çok arzu ediyorum ve bunların, ancak hepimizin denizde damlalar olan katkılarıyla oluşup gerçekleşebileceğini biliyorum.

(Önemli bir not: Bu yazı, Uçan Süpürge tarafından Ankara'da düzenlenen 2001 değerlendirmeleri sohbet toplantısında dile getirdiğim görüş ve düşüncelerimi kapsıyor. Gönülüm arzu etse de, bu görüş ve düşünceler üzerinde çalışmak, bir tartışma başlatmak üzere daha derli-toplu bir çerçeve yazı hazırlamak için zaman ayıramadım. Siz zaman ayırıp okuyan kadınlar, siz de görüş ve değerlendirmelerinizi paylaşır, yazar ve iletirseniz, bu zaman ayırmayı yapmak, ortaya çıkan görüşleri toplulaştırıp bir tartışma toplantısı için not haline getirmek zorunda kalırım. Ne dersiniz?)

S. Nazik IŞIK

DİYARBAKIR'DA KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ TOPLANTISI YAPILDI

KA-MER kadınları bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik, yasal anlamda güçlendirmeyi amaçlayarak kurulmuş bir sivil toplum örgütü olarak 1997 yılından bu yana çalışıyor. Amacına ulaşmak için planladığı çalışmalarından biri olan “Bilinç Yükseltme Grup Çalışmalarına” katılmış kadınlar bir süre sonra birey olduklarını fark ediyor, yaşadıkları şiddete dur diyebilecek bilince ulaşıyorlar.

KA-MER ile böyle bir süreç yaşayan kadınlar, KA-MER'den kadınlar için gelir getirici işler konusunda taleplerde bulunmaya başladılar.

Gelen talepler üzerine, KA-MER, kadınlar için gelir getirici iş fikirlerinin oluşması, kadınlar için girişimciliğin tanımlanması, Türkiye’de ve Dünya’da bu alanda çalışmış kişi ve kurumlar arası paylaşım ve deneyimi sağlamak amacıyla yapmayı planladığı etkinliklerden birincisi olan “Kadınlar Geleceğe Bakıyor” adlı toplantıyı organize ettik. Toplantı KA-MER ve GAP GİDEM işbirliği ile 13 – 14 – 15 Kasım, 2001 tarihleri arasında toplandı.

Toplantının birinci günü, kadın girişimciliği konusunda bilgi paylaşımı ve Türkiye’de ve dünyada ilgili örneklerin nasıl olduğu konusunda, panelistler, Nazık Işık, Belkıs Kümbetoğlu, Zelal Ayman, Gülay Toksöz, Ercan Özmen, Nevhan Varol Yüce, Hamiye Yazıcı’nın sunumuyla başladı.

İkinci gün, grup çalışmaları yapıldı. Grup çalışmalarında kadınların çalışma hayatına katılmalarının önündeki engeller, çözüm önerileri, iş alanları, başlatılan iş girişimlerinin sürdürülebilmesi için yapılabilecek çalışmalar üzerinde konuşuldu.

Üçüncü gün, grup çalışmalarının sunumu gerçekleştirildi. Şu anda bu çalışmalar sırasında çıkan iş fikirleri üzerine, kendi işini kurmak isteyen kadın grupları, KA-MER ve GAP GIDEM desteğiyle staj çalışmalarını yapmaktadırlar.

KA-MER

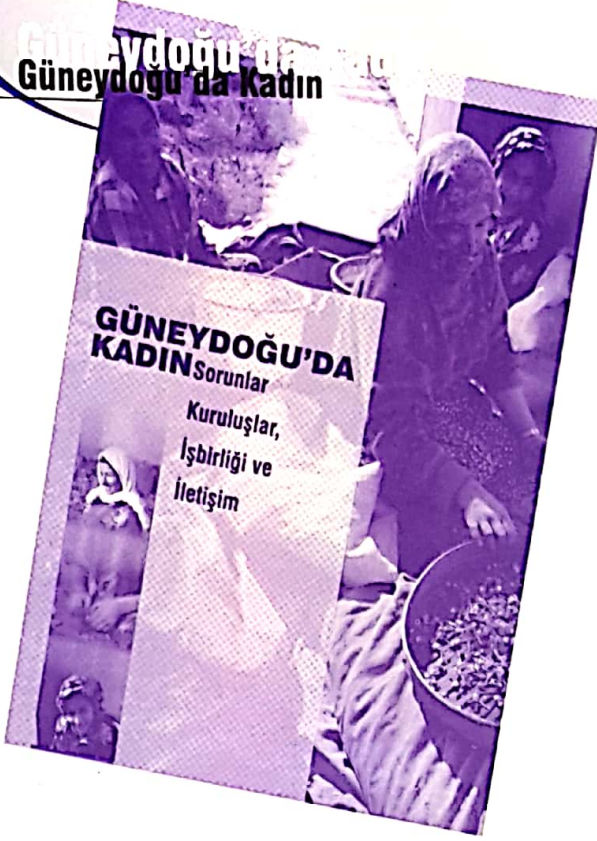
KA-MER Diyarbakır'da başarılı bir kadın örgütü. 13-15 Kasım tarihlerinde Diyarbakır GAP-Gidem (Girişimci Destekleme Merkezi) ve KEDV (Kadın Emegini Değerlendirme Vakfı) ile birlikte düzenlediği "Kadınlar Geleceğe Bakıyor: Kadın Girişimciliği" başlıklı toplantı yöreden çok sayıda kadının katılımıyla gerçekleşti. Toplantının amacı işgücü piyasasına katılma imkanı bulamayan kadınlara girişimci olarak gelir getirici faaliyetlerde bulunmalarının önünü açmak için bir ilk adım atmaktır. İlk gün sabah çok yerinde bir

düşünceyle kent dışından gelenlere Diyarbakır'ı tanıtmak amacıyla bir gezi düzenlenmişti. Öğleden sonra Müzenin toplantı salonunda düzenlenen panelde kadın girişimciliği konusunda çalışan akademisyenlerin bu konudaki birikimlerini ve özellikle deprem bölgesinde atölye tipi üretimde bulunarak ortak girişimci faaliyet içinde bulunan kadınların tecrübelerini aktarmaları hedeflenmişti. Soru-cevap bölümünde paneli izleyen kadınlar toplantıya niye katıldıklarını ve neler beklediklerini dile getirdiler. İkinci ve üçüncü gün grup çalışmalarına ayrılmıştı ve katılımcı çokluğu nedeniyle dört ayrı grupta aynı sorulara yanıt arandı: girişimcilik nedir?, kadın girişimciliğinin önündeki engeller nelerdir?, kadınlar bulundukları yerler itibariyle ne tür girişimler kurabilirler?, bunların bireysel ya da kooperatif temelli olması mı tercih edilmelidir? vb.

Katılımcı kadınlar Diyarbakır'ın içinden ve KA-MER'in diğer illerde başlattığı çalışmalar sonucu Mardin, Kızıltepe, Batman, Urfa gibi illerden geliyordu. Hepsinin ortak özelliği kadın olarak uğradıkları baskıya boyun eğmemek, yaşamlarını değiştirmek için bir şeyler yapmak gerektiğine inanmalarıydı. Bölgenin elverişsiz ekonomik koşulları, son ekonomik krizle daha da ağırlaşınca kadınların ücretli olarak çalışma imkanlarına ulaşmasının zorluğu onları girişimcilik konusuna yöneltmişti. Kendi işlerini kurmak, ister evden, ister küçük bir dükkandan, ister bir araya gelerek oluşturacakları bir kooperatiften mal veya hizmet üretiminde bulunmak, ürünlerini pazarlamak, gelir elde etmek istiyorlardı. Grup çalışmalarının sonucunda hazırlanan raporlar ortak toplantıda sunuldu, tartışıldı.

Ortaya çıkan önemli husus kadın girişimciliğinin desteklenmesi için gerek eğitim, gerek danışmanlık, gerekse kredi temini itibarıyla çeşitli hizmetlerin sunulmasının önemiydi. KA-MER ve Diyarbakır GAP-GİDEM eğitim ve danışmanlık konusunda kadınlara özel hizmet sunacak bir çalışmanın başlatılabilmesi için proje hazırlanması ve kaynak aranması konusunda anlaştılar. Lokantası, kreşi, şiddete uğrayan kadınlara yönelik danışmanlık ve tedavi hizmetleriyle kendisi başlı başına başarılı bir girişimcilik örneği olan KA-MER'in bu yeni çalışmasında da başarılı olması dileğiyle.

Gülay Toksöz

“Güneydoğu’da Kadın” konulu bir toplantıyı, o bölgeden kadın kuruluşları ve kadın konusuna duyarlı kadınlar ile birlikte Diyarbakır’da gerçekleştirmemizin temel iki nedeni vardı diyebiliriz: İlki, bölgede kadın sorunlarını, özellikle de yaşadığı şiddetin çeşitli biçimlerini tanımaya, anlamaya çalışmak. Diğeri ise, Uçan Haber ekibi olarak, üç yıldır sürdürmekte olduğumuz yayın çalışmasına, bu tür bir etkinlik ile yeni bir boyut eklemek ve bunu o bölgeden bir kadın kuruluşu ile işbirliği içinde gerçekleştirmek. Böyle bir çalışmanın ön hazırlıklarına başladığımızda, Batman’da 2000 yılının ilk sekiz ayında kadın intiharlarının Türkiye ortalamasının çok üzerine çıkması, basın ve çeşitli kuruluşların dikkatinin bu yönde yoğunlaşması, bizim de Güneydoğu’da yapacağımız toplantı konusundaki istek ve kararlılığımızı pekiştiren bir unsur oldu.

Biz bu toplantıyı KA-MER’in desteğiyle Diyarbakır’da yapmak istiyorduk ve nasıl bir toplantı düzenleyebileceğimiz, ne tür bir işbirliği ve paylaşım yapabileceğimiz konusunda birlikte karar vermemiz gerekiyordu. Bu nedenle 2000 yılının sonlarına doğru Uçan Haber ekibinden bir kaç kişiyle iki gün süren ziyaretimizi yaptık, Şanlıurfa’da Yakubiye ÇATOM’daki kadınlar, Diyarbakır’da ise yine kadınla ilgili çalışmalar yapan çeşitli kuruluşlardan Willows Vakfı, TAPD, Kadın ve Aile Sağlığı Merkezi’nden kadınlarla görüşmeler yaptık ve tabii ki en fazla KA-MER’den arkadaşlarla birlikte olduk ve 2001 ilkbahar aylarında yapmaya karar verdiğimiz toplantının ana hatları üzerinde görüş alışverişinde bulunduk.

Güneydoğu’nun özelliklerine bağlı olarak kadının çok yoğun baskı altında olduğu, pek çok sorunun bir arada yaşandığı bölgeden, biz bu sorunların ağırlığını taşıyarak değil, moralimiz yükselmiş biçimde, yüreğimizde umutlar

taşıyarak döndük. Çünkü koşulların zorluğuna karşın, özveri ile çalışan, yaptıkları işin önemli ve doğru olduğuna inanan, inandıklarını adım adım gerçekleştiren kadınlar tanımiştık. Diyarbakır’dan dönerken, o bölgeden kadınlarla ortak bir çalışma yapma isteğimiz daha da güçlenmişti...

Daha sonraki günlerde, toplantının içeriğini, biçimini, süresini, katılımcıları ile birlikte saptadık ve belli bir işbölümü içinde ön hazırlıklarımızı yaptık. Çok büyük hedefler koymadık kendimize, “mutlaka şöyle bir şey çıkmalı sonuçta” gibi zorlayıcı planlar yapmadık, önemli olanın birbirimizi daha iyi tanıyabileceğimiz, anlayabileceğimiz, sıcak bir atmosfer yaratmak olacağını düşündük.

İlerideki sayfalarda sonuçlarını özetlediğimiz, Nisan 2001’de yapılan atölye çalışmasının akışı içinde bu bölgede aile içinde yaşanan şiddetten, süre giden yoksulluktan, geleneklerin/törelere baskısından ayırmanın mümkün olamayacağını daha da iyi gördük. Sınıfsal, etnik ve toplumsal cinsiyet bazındaki sorunlar iç içeydi ve biz sorunu nereden ele alırsak alalım, bir şekilde diğer alanlara da giriyorduk. Bu iç içe geçişler çoğu kez bir baskı alanında verilen mücadelede atılacak adımları zorlaştırıyordu. Kadın kuruluşları ve kadına yönelik çalışmalar bunun zorluklarını yaşamaktaydılar. Öte yanda bu durum, kadın kuruluşları ve sivil toplum örgütleri arasında işbirliği ve dayanışmanın önemini büsbütün ortaya koymaktaydı. Bu nedenle kuruluşlar arası ilişkilerde yaşanan kimi sorunlar, iletişim ve dayanışmanın önemi, toplantı sırasında en çok tartışılan konulardan biri oldu. İki gün boyunca sorunlar, kimi zaman küçük gruplar içinde, kimi zamanda hep birlikte tartışıldı. Özellikle küçük gruplar içinde birbirimizi daha iyi anlama olanağı bulduk. Ve tabii ki KA-MER’in lokalinin ve mutfağında pişen yöre yemeklerinin tadını çıkardık...

Belki de sorunlar, özellikle de şiddetin biçimleri bizim Ankara’da iken düşündüğümüz açıklıkta ve derinlikte tartışılmadı. Kısa dönemde ortak neler yapabileceği konusundaki görüşler, öneriler de yeterince derinleştirilemedi. Bu durum, toplantıya katılan kuruluşların farklı alanlarda çalışmalarının yanı sıra, örgütlenmelerinin oldukça farklı aşamalarında bulunmalarından ve bu toplantıya farklı beklentilerle gelmelerinden etkilendi. Ancak hepimizin birbirimizden bir şeyler öğrendiğini, yeni insanlar tanımanın ve yeni bilgiler edinmenin doğurduğu farklı sorunlarla bu toplantıdan ayrıldığını söyleyebiliriz. Bir dahaki sefere, belki bir başka Güneydoğu kentinde buluşmak üzere...

Filiz Kardam

AYLA KUTLU

21 Ocak 2002 Pazartesi günü Uçan Süpürge'den Dilek Türk ve Ayşe Aldemir ile Ayla Kutlu ve pofuduk kedisi İğde Nazik aşağıda okuyacağımız keyifli söyleşiyi gerçekleştirdiler:

* Öykülerinizde kuyular var. Kuyular ne ifade ediyor size?

* Kuyu estetik olarak bir defa ilgimi çeker. Çıkrığı, kovası ile. Suyu çekilmiş kuyu mağmaya kadar uzanıyormuş gibi gelir. İkinci olarak da kadın doğurgan ve yaşamı çoğaltıyor, bu nedenle kadın ölümü tercihinde bedeninin dağılmasına izin vermiyor. Kendini öldürmeyi seçtiğinde ya kuyuya atıyor, ya asıyor ya tendürdiyor içiyor. Bu son yıllarda, özellikle Güneydoğu Anadolu'da müthiş bir kadın ölümleri artışı var. Bu gazetelere falan yansıtıldığından çok daha fazla olduğunu biliyorum. Güncel yaşamda var olanın sanata yansımaması mümkün değil zaten. Kuyular o yüzden çıktı.

* Zehir Zıkkım Hikayeler de hiç umut yok, siz buna katılıyor musunuz? Çıkış yolu göstermemişsiniz.

* Bu çok doğru. Bu kadınlar kaderlerine karşı çıkamayan kadınlar. Karşı çıkabilmek için donanımlı olmalı. Donanıma da gidemez bu kadınlar, onun için kitabı kapattığınızda içiniz kararır. Kadın her zaman sıfırın altından başlıyor, bunu unutmamamız lazım. Sadece bizim toplumumuzda değil bu, her yerde böyle. En uygar ailede bile erkek sıfırdan başlıyor, 45 derecelik bir açıyla ilerliyorsa, kadın eksiden başlıyor. Toplumsal baskılardan dolayı en azından, belli bir yerden sonra kadınlara yer verilmiyor. Kadınların çok çalışması lazım. Çaba göstermezsen, kader der geçersen, böyle olursun diyor ben, o zaman umut olmaz.

* Bazı kitaplarınızdaki kadınlar detay gibi kalır ama aslında çok kuvvetli ve çok etkileyici kadınlardır. Ama onların üstünde çok durulmaz. Sizin kadınlarınız hep böyle. Çok sessizler, en sessiz olanları ise en kuvvetliler. Buna katılıyor musunuz?

* Tabi katılıyorum buna. Ben yazarken bir defa çok fazla o karakterlerle yaşayarak, onları hissederek, karakter özellikleri çok belirgin insanlar olarak görüyorum. Bazen şöyle bir kurnazlık yapıyorum. Çok fazla onlarla yaşıyorum, onları çok hissediyorum ama bir kitapta gerektiği kadar kullanıyorum. Artanlar ziyan olmuyor. Kurnazlık burada. Adı 7. Bayrak olacak, Rumeli Göçünü anlatan bir roman kurguluyorum şimdi. Burada bir başka karakter olacak, Kıymet isminde, göçü yaşamış, Yeşil Hanımı orada kullanacağım. Ben 7-8 yaşında iken 35 yaşında bir kadın vardı. Bu kadın 22 yaşında 2 oğlu ile dul kalmış. Onları nasıl büyüttüğünü anlatırdı. Mevlüt okumayı öğrenmiş, oya yapmış. Sert kadın gibi görünürdü. Ama sonraları hiç anlatmadığı bir şeylerin onu katı yaptığını anladım. Bu kadın taciz edilmiş yıllarca. Yalnız, fakir bir kadın. Kadın yaşama karşı çelikten bir perde indirmiş. Ancak onu açtığında şefkat görüyoruz, beceri görüyoruz. İnanılmaz derecede yaşama karşı direnç ve tutunma gücü olduğunu gördüm kadınların. Kadın inanılmaz bir toplumsal güç ama koşulları o kadar olumsuz ki topluma yansıtılmıyor, sadece toplumun en küçük parçasına yansıtıyorlar. Sizi besleyen kanalın ne olduğunu bilmelisiniz. Sanata baktığımızda da durum böyle; kadın nesne, sanatı erkek kurmuş. Ama hayatı en az -en azın altını kuvvetle çiziyorum- yarı yarıya paylaşıyorlar. Bir yanda ortaklaşa bir yaşam var diğer yanda teknoloji, ekonomide, mirasda, değer yargılarında, sanatta ikinci plandalar. Ve özverileriyle, bakışları, gülüşleri,

yaratışları ile çok önemliler, buna karşın çok az anlatılıyorlar. Hem toplumda çok az yer alıyorlar hem sanatta. Sıradan bir dişilik ya da annelik rolü anlatılıyor. Yaşamın ortağı olan ve ortaklığı kadar söz hakkı olmayan kadınları anlatmaya karar verdim ben.

PINAR ŞENEL

TRT Radyo Dairesi Başkanlığı'nın 2001'in yaz aylarında düzenlediği Radyo Oyunları Yarışması üç dalda yapıldı: Radyo Tiyatrosu, Arkası Yarın ve Çocuk Bahçesi. Yarışmaya, Radyo Tiyatrosu dalında 108; Arkası Yarın dalında 45; Çocuk Bahçesi dalında 40 eser katıldı. Sonuçların Ekim ayında açıklandığı yarışmada, Radyo Tiyatrosu dalında birinciliğe değer eser bulunamazken, ikincilik ödülü benim oyunum olan "Laleli Konak" a verildi. (Üçüncülük ödülü Şükran Yücel; mansiyonlar Pembe Akgün Köse ve Ayşe Keşir'in oldu.)

"Laleli Konak"ın yarışma rumuzu, Zaman'dı. Çünkü zaman'ın algılanma / yaşanma / değerlendirme biçimleri arasındaki kuşaklararası fark, oyunun itici temalarından biriydi. Saatlerle-takvimlerle kurulan ilişkide, günümüz insanlarının -bizlerin- tercihlerine eleştiri vardı ama, oyun yine de "geçmişe özlem" ya da "geçmiş zamanlara övgü" anadüşüncelerini taşımıyordu. Tersine "her şey ait olduğu zamanda değerli; bir olgu kendine ait vakitleri kullanıp tüketmişse, onu geriye çağırarak mümkün olmadığı gibi, bu çaba aynı zamanda işlevsizdir de" dolayımında bir düşünceyi işlemeye çalıştığımı söyleyebilirim.

Dramaya kaynaklık eden, kamuoyuna ilk eserlerini sunan her yazarda mutlaka görüldüğü gibi, otobiyografik bilgiler/yaşantılardı büyük ölçüde. Ancak bunun ölçüsü, o edinimleri oyuna bire-bir taşımak değildi şüphesiz. "Şüphesiz" deyişim, hayatın aynası kabul edilemeyen sanatın, hayatı aynıyla kopya etmemesi gerektiği etik değerinden kaynaklanıyor. Değişti, dönüştü ve biyografimle karşılaştırıldığında teşhis edilemez hale geldi o yaşantılar. Bununla birlikte oyunun, 27 Ocak 2002 günü TRT Radyo 1'deki yayınının hemen ardından anne-babamla telefonla görüştüğümde, annem kendi geçmişinden izler bulduğunu söylüyordu. Oysa ki ben böyle bir şey yapmış değildim aslında. Babam ise çok etkilenmişti, göz yaşlarını tutamıyor, bana ne söyleyeceğini bilemiyordu. Başat oyun kişileri Baba Kenan Bey ve kızı Sabah'tan, kendisine ve bana çokça pay çıkardığını sanmam; ama herhalde bugün pek çok ailede ve bizde yaşanan vak'adaki aynılık olmalıydı, onu etkileyen. O da, kendini gerçekleştirme yoluna bir kez giren "evlatların" uçtukları yuvaya kısa ziyaretler için bile olsa bir daha dönmek istemeyişleri. Yüzeydeki hızlı yaşam temposunun her şeyi örten gölgesi altında, değerler çatışmasının kıran kırana olana. Ya da kaçma'nın en kaçak hali.

Elbette bunları böyle yazmak, daha kolay. Oyunuma ne kadarını yansıttığımı tam olarak bilemem. Herhalde, bu kadarıyla olmamıştır. Bana göre, yazma biçimleri içinde, zorlukta şiirden sonra ikinci sırada geliyor dramatik eser yazmak. Bu zorlu uğraşıda, beni destekleyen herkese, özellikle de yuvadan uçan arkadaşlarını unutmayarak bu röportajı isteyen Uçan Süpürgeli arkadaşlarıma teşekkür ederim.

YENİ ÇIKAN KİTAPLAR

Carol Delaney / Tohum ve Toprak
İletişim Yayınları

Aynur İlyasoğlu-Necla Akgökçe / Yerli Feminizme
Doğru Sel Yayıncılık

Filiz Bingölçe / Kadın Argosu Sözlüğü
Metis Yayınları

Tansu Bele / Kadın, Yazın, Siyasa
Pencere Yayınları

Pınar Selek / Maskeler, Süvariler ve Gacılar

Özen Yula / Jartiyer, Kırbaç ve Baby Doll'un
Ötesindekiler
Doğan Yayıncılık

Fatima Mernissi / Haremden Kaçan Şehrazat
Alfa Basım Yayın Dağıtım

Şükrü Günbulut / Halk Şiirinde Kadın
Berfin Yayınları

Turgut Erberk / Suçsuz Kadınlar
Dönüşüm Yayınları

Duygu Asena / Aslında Özgürsün
Doğan Kitapçılık A.Ş.

Ivonne Lamazanes / Şeker Adası
İş Bankası Kültür Yayınları

Nathaniel Branden / Kadının Özgüveni
Sistem Yayıncılık

Efrat Tselon / Kadınlık Maskesi
Ekin Yayınevi

Müge İplikçi / Yıkık Kentli Kadınlar
Metis Yayınları

Osmanlı'dan Günümüze Kadın Dergilerinde Son
Sayfalar
Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi

Elfriede Jelinek / Piyanist
Everest Yayınları

M.J. Vicinus, M.B. Duberman (der.) / Tarihten
Gizlenenler
Phoneix Yayınevi

Vivet Kanetti / Koş Süreyya Koş
Gendaş Kültür

Aksu Bora- Asena Günel (der.) / 90'larda Türkiye'de
Feminizm
İletişim Yayınları

Jennifer Lauck / Siyah Kuş
Beyaz Baalina Yayınları

Ayla Kutlu / Zehir Zıkkım Hikayeler
Bilgi Yayınevi

KOŞ SÜREYYA KOŞ...

Kadınlarla ve cinsiyet ayrımcılığıyla ilgili yazmak, her zaman bir risk içerir: aşırı basitleştirme, tekillikleri ve karmaşıklıkları görememe, o klişeden kaçayım derken buradakine toslama... Hele medya ve medyada kadınların temsiline ilişkin yazmak büsbütün güçtür- o kadar çığnemiş bir alanda taze bir söz nasıl kurulur?

Vivet Kanetti, yeni kitabında bunu yapıyor- hem de ne güzel. Kitabın adı "Koş Süreyya Koş". Dünya çapındaki iki sporcu kadına, Süreyya Ayhan'a ve Yasemin Dalkılıç'a adanmış bir kitap. "Serüvenleri ve dirençleriyle, çıtalarını yüksek tutmalarıyla, sadece sporda bir kariyer düşünen kızlara değil, hayatta ideal sahibi, fatih ruhlu bütün kadınlara örnek oldukları için".

Kanetti, tecrübeli bir gazeteci. Yıllarca haftalık dergilerde ve gazetelerde kişisel bir üslubu, lezzeti olan yazılar yazdı. Aktüel dergisinde "vasistas" diye bir sütunu vardı, hakikaten laf kalabalığı, kanaat yığını, yarım bilgi bombardımanı arasında, insana bir soluk verirdi. "Kadın köşeciler" in kolaylıkla itiliverdikleri mesafesizlik tuzağına hiç düşmedi. Yazdığı konuya, kendine ve okura mesafesini kaybetmeden, konusunu hep çalışmış olarak, ciddiyetin tatsızlık olmadığını her an yeniden göstererek yazdı.

"Koş Süreyya Koş", Kanetti'nin kadınların medyadaki duruşlarına ilişkin yazılarından oluşuyor. Gazeteye/televizyona konu olarak ve gazeteci olarak. Bunu yaparken her bir tekil durumu anlamaya çalışıyor, bu tekil durumun daha genel bir "kollektif ruh" taki kaynağını araştırıyor, onu belli ki çok kızdırmış olan durumlara/kişilere/olaylara bile o eşsiz mizahını ve mesafesini kaybetmeden yaklaşıyor. "Erkekler aldatır...", "kadın kadının kurdudur" gibi klişelerin nasıl "esnaf dili"ne ait olduğunu önümüze seriyor, bu dili kullananların beden olarak genç olsalar da nasıl çürümüş bir "kollektif ruh" un sözcüsü olduklarını... Medyada bir kadın gazeteci olmanın tuzaklarını, hepimizin ruhunun derinliklerine kadar sarmış olan gençlik, güzellik hevesini...

Aktüel'de yazdığı günlerden beri merakla, heyecanla ve sevgiyle izlediğim bir yazar Kanetti, bu kitabı itiraf etmeliyim ki biraz korkarak aldım, feminizmi de bir büyük klişe olarak görüyor olabileceğinden ve onunla "ilişkimizin" sarsılabileceğinden korkarak. Ama hayır. Kendisine olan mesafesi, eleştirelliliği ve kendi derinine gitme cesaretiyle yazdığı şu satırlarla karşılaştım: "Sömürgelerdeki Siyah... Bugün Türk kadınının Türk basınındaki konumu belki en çok bu tanıma uyar... Sömürgelerdeki Siyah gibi, ona

da iktidar, bazı yetenekler atfeder... Onunla ilgili fantazmalar kurar... Ritm, dans, müzik... Arzu nesnesi olabilmek... Büyü... Neşe... Doğallık... Vericilik... Fedakarlık... Aşırı duyarlılık, aşırı asabilik... Hatta isteri... Aritmetik hesapçılık, ama matematik soyutlama değil... Çevresini ve kendini yönetme yeteneği değil... Kendi kaderini tayin lüksü değil... Tıpkı sömürgelerdeki gibi... Bir noktadan sonra, çalıştığım gazetelerde hemcinsim yeni bir meslektaş ne zaman bana bütün bedeniyle, ruhuyla "ben seni hiiiic tanımayrum" mesajı fırlatsa, aynı sömürgeci yönetim altında yaşayan iki Siyaha benzettim ikimizi... Gazeteci- kadın konumum üzerine daha fazla düşünmeye başladıktan sonra, kontrolsüzce, naifçe gönderilen bu mesajlar bende kırgınlık yerine bir kardeşlik duygusu uyandırdı... Neticede, sahibinden ödünç aldığım bir tabirle "İngilizlerin sandviç gibi ortadan böldüğü bir Afrika kıtası"ydı karşılaştığımız gazete koridorları, bizler de sinirlerine hakim ve şakalarla burnundan konuşabilen İngilizlerin, birbirine karşı kışkırttığı, "böl ve yönet" ilkesini eğlenerek uyguladıkları sıcakkanlı iki Siyah kabile reisiydik. Güzel tüylerle kuşanmış, ama reel iktidarlara sıfır olan iki Afrika reisi... İki oyuncak..."

Hayatın karmaşıklığına berrak bir yaklaşımın insan ruhuna ne kadar iyi geldiğini tecrübe etmek için çok uygun bir kitap Koş Süreyya Koş, herkese tavsiye ederim...

Aksu Bora

GÜLSEM Mİ ACABA?

Vivet Kanetti'nin son kitabı "Koş Süreyya Koş" u okudunuz mu? Kitap son yıllarda medyada ki kadın üzerine mizah dolu bir üslupla yazılmış en ilgi çekici kitap belki de... Kitabı okurken incelikle dili sayesinde, gülmekten gözyaşlarımı tutamadım. Ama ne yazık ki bu durum, kadının medyadaki "muhteşem" yerinden yada sunulan ideale yakın kadınlık durumlarından kaynaklanmıyor. Bir kara mizah örneği demeli sanırım.

Kanetti'yi ve kitaplarını çok iyi takip eden sadık bir okuyucusu olduğumu iddia etmeyeceğim. Ama açıkçası iyi bir tanışma oldu benim için...

"Koş Süreyya Koş" Yasemin Dalkılıç ve Süreyya Ayhan'a ithaf edilmiş bir kitap ama iki sporcunun otobiyografik bir çalışması değil. Kanetti, bu iki sporcu kadının, Türkiye için simgesel bir değer taşıdığı kanısında. Bu kaniya katılmamaksa, en azından benim

için mümkün değil. Kendi deyişiyle "Kollektif bilinç kadınları dar kalıplara sıkıştırmada inat ederken, Süreyya'nın koşusu sadece kendi bireysel zaferini değil, Türkiye'deki kadınların artık durdurulamaz "koşusunu" da simgeliyor."

Kanetti, serüvenleri ve dirençleriyle, sadece sporda bir kariyer düşünen kızlara değil, hayatta ideal sahibi bütün kadınlara örnek oldukları için kitabı bu kadınlara ithaf ediyor.

Birçok Avrupa ülkesinden önce edindiğimiz seçme ve seçilme hakkının, döneminin edebiyatçıları, dolayısıyla döneminin yazılı tarihçilerinde yol açtığı şaşkınlıktan, doğduğumuz andan itibaren karşı karşıya kaldığımız ayrımcılığa, Kanetti'nin feminizmi ilk algılayışından bugününe, kadın gazeteci ile gazeteci kadın arasındaki farklılığa, cinsiyetçi basına, kadınlararası iletişimin zorluklarından, medyada büyük yer tutan "ideal" kadın motiflerine kadar çok geniş bir yelpazesi var kitabın.

Medyaya, kendi hayatımızdaki insanlardan daha çok tanıdığımız manken ve "sanatçılar"a, onların bize sundukları ve neredeyse kaçış yolu bırakmadıkları için kabul etmek zorunda bırakıldığımız hayat görüşlerine, bunların hayatımızdaki izdüşümlerine, bizden aldıklarına ve bize bıraktıklarına diyecek çok sözü var Kanetti'nin..

"Koş Süreyya Koş", kadınların, kadınların karşısındaki kadınların, kadınların karşısındaki erkeklerin ortak yaşam ve bireysel özgürlük alanlarını seçmek, kendilerini tanımak isteklerini ve hayallerini belirlemek, birey olmak savaşı içinde birbirlerinden ne kadar uzağa düştüklerinin binlerce yıl içinde birikmiş, hatta biriktirilmiş erkek tarihi içerisinde, dönüşümünün ve değişiminin bu şartlar altında ertelenmeye mahkum olduğunun aynası..

Kullandığımız dil, duymaya alışkın olduğumuz söylem, görmeye aşına olduğumuz onlarca fotoğraf, onlarca TV programı vitrin kadınlarını yaratıyor ve yaratmaya devam edecek. Kanetti'nin ölçülü duruşu, sade dili ve net söylemi ile vitrin kadınlığından, gerçek birer kadın olmaya uzanması gereken yolun zorluğu bir kez daha apaçık önümüze seriliyor. Bir avuç kadın olarak, hayatın her alanındaki ayrımcılığı görmek yada bilmek bu yolu henüz kolaylaştırmıyor. Çoğalmak ve sesimizi yükseltmek, bir gün kamuoyunu belirleyecek güce ulaşmak "feminizmin her kadına gerekli" olduğunu er ya da geç farketmekle belki de mümkün olacak. Kanetti'nin kitabıyla, hücrelerim yenileniyor, beynim artık tanımanın ve görmeyi ama değiştirememenin bende yarattığı kabullenme duygusundan silkiniyor ve yeniden heyecanlanıyorum. Aklına, ruhuna sağlık Kanetti...

Ebru Sormaz

İran Resmi Haber Ajansı ISNA'nın bildirdiğine göre Hatemi Kabinesi Mollalar Meclisi'ne, "Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Yok edilmesi Anlaşması" (CEDAW) nın kabulüne yönelik bir yasa tasarısı sundu. ISNA'nın haberine göre, Hükümet anlaşmayı kabul etmenin iki koşulu olduğunu belirtti: "İran İslam Cumhuriyeti anlaşmanın sadece İslam'la çelişmeyen maddelerini uygulayacaktır" ve ikinci olarak, "Anlaşmanın uygulanmasında veya değiştirilmesinde ortaya çıkan anlaşmazlıklarda İran İslam Cumhuriyeti'nin, Uluslararası Hukuk Mahkemesi'ne başvurma zorunluluğu olmayacaktır."

Türkiye'deki tartışmalı yetki kaldırıldı. Bu yetki okullarda cinselliği yaşadığından şüphelenilen lisedeki kızlara bekaret testi yapılmasını içeriyordu. Jinekolojik muayene 1999 yılına kadar okullarda normaldi, ta ki beş kız öğrenci testten sonra fare zehiri ile intihara teşebbüs edene kadar. Bu pratik, insan hakları ve kadın grupları tarafından sert tepkilerle karşılaştı. T.C Resmi gazetesinde yayınlandıktan sonra yapılan baskılar sonucunda gözden geçirilerek yeniden düzenlendi. Geçen yaz, aşırı sağ Milliyetçi Hareket Partisi üyesi, Sağlık Bakanı Osman Durmuş bir kargaşaya neden oldu: Hemşirelik okulundaki bakire olmayan kızları okuldan kovmak ve herhangi bir devlet kurumuna bağlı olmalarını engellemek amacıyla çağırdı.

Bir zamanlar Kansas'da kürtaj karşıtı bir protestocu tarafından vurulmuş olan bir doktor, kürtaj yasağının kaldırıldığı davanın 29. yıl kutlamalarında ücretsiz kürtaj yapmayı önerdi. Bu önerisi 100'den fazla protestocunun kliniğine akın etmesine neden oldu. Başkan Bush kürtaja karşı, Kongredeki muhafazakarlar ve bazı eyaletler kürtajın sınırlandırılması için baskı yapıyor. 1985'de kliniği bombalanan Tiller, 1993'de bir protestocu tarafından iki kolundan birden vurulmasına rağmen, ertesi gün yeniden çalışmaya koyulmuştu. 1991'de 2700 tutuklanma ile sonuçlanan "Merhamet Yazı" kampanyası esnasında, kliniği hedef gösterilmişti. Bir sonraki yaz protestocular Dr. Tiller'in kliniğini yeniden hedef olarak belirlemişlerdi.

1999'da Meksikalı bir tecavüz kurbanının kürtaj olması korkutularak engellenmişti. Avukatlar, bir kadının yasal kürtaja erişiminin engellenmesinin insan hakkı ihlali olduğu gerekçesiyle, bu durumu uluslararası mahkemeye taşıyorlar.

10 Şubat'da, Amargi'nin salonunda "Kurtuluşumuzu Örgütleyelim" başlığını taşıyan, örgütlenme ve mücadele sorunları temasıyla gerçekleşecek olan konferansın hazırlığı için Adana'dan, Hatay'dan, Ankara'dan, İstanbul'dan, İzmir'den, Bursa'dan kadınlar toplandı. Toplantının sonunda yirmi kişilik bir çalışma ekibi kuruldu. Bu ekip konferans toplantısına katılan, katılamayan tüm kadınlarla ilişki içerisinde çalışarak konferansın örgütlenmesi işini üstlendi. Toplantı notlarına Uçan Süpürge'nin web sitesinden ulaşabilirsiniz: <http://www.ucansupurge.org/>

Bu haberlerin bir kısmını KATAGİ'nin Dikkatimizden Kaçırılanlar dosyasından aldık.
Bu bilgileri bizimle paylaştıkları için KATAGİ'ye teşekkür ediyoruz...

Sürdürülebilir Kalkınma İçin Dünya Zirvesi
İçin Yüksek Düzey Bölge Toplantısı, 27-29 Kasım 2001 tarihlerinde Kamboçya'nın Phnom Penh kentinde yapıldı. Toplantı, Birleşmiş Milletler Asya Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (UN ESCAP), Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) ve Asya Kalkınma Bankası (ADB) tarafından ortaklaşa bir şekilde düzenlendi. Toplantıda Kalkınma ve Toplumsal Cinsiyet için Asya Kadınlar Ağı (AWNGAD) büyük bir başarı elde ederek, bölgesel eylem platformunun statejiler kısmına cinsiyet eşitliği ve adaleti hedefini kabul ettirdi. Cinsiyet eşitliğinin, kadın ve insan haklarının sürdürülebilir bir kalkınmanın vazgeçilmez bir parçası olduğunu şiddetle savunan grup, Dünya Zirvesi'nin başarısında kritik olanın da bu olduğunu iddia etti. Ayrıca, ulusal hükümetlerin cinsiyet bütçesi oluşturmaları ve ayrımcılığa karşı temel politikaları kabul etmeleri de bölgesel toplantı sonunda kabul edilen bir başka maddeydi.

İran'daki pek çok kentte 22 Ocak 2002'de başlayan öğretmen eylemlerinde, kadınlara son derece can alıcı bir rol oynadılar. Bu eylemler sırasında İran'daki rejimi protesto eden çok sayıda kadın dövüldü, yaralandı ve tutuklandı.

Ve yeniden hatırlatıyoruz...

Kadın Sığınakları II. Kurultayı, I. Kurultay'da alınan karar doğrultusunda, Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'nın girişimi, Heinrich Böll Vakfı'nın desteği ve Mersin Bağımsız Kadın Derneği'nin evsahipliğinde 27-28 Kasım 1999 tarihinde gerçekleştirildi. "25 Kasım Uluslararası Kadına Yönelik Şiddete Son" günü kapsamında, Türkiye'nin çeşitli illerinden ve KKTC'den gelen 28 kadın kuruluşundan 100'ü aşkın kadın kurultaya katıldı. II. Sığınaklar Kurultayı sonuç bildirgesinin tam metnine Uçan Süpürge'nin web sitesinden ulaşabilirsiniz.

İTİRAZLARIMIZ!!!

Nijerya'da Şeriat Mahkemesi, Safiya Hüseyini'yi zina 'suçu' nedeniyle taşlanarak öldürülme cezasına çarptırdı!

Suudi Arabistan'da, bir okulda çıkan yangın sırasında din polisleri tarafından başörtüsüz oldukları için dışarı çıkmalarına izin verilmeyen 15 kız öğrenci yanarak öldü!

Antalya'lı Yasemin, ailesinin namusunu kirlettiği gerekçesiyle erkek kardeşi Orhan tarafından elektrik sobasının kablosuyla boğazı sıkılarak öldürüldü!

Davaya bakan savcı, Orhan için 'töre indirimi' istedi!

National Geographic'in 'Afgan Kızı' Sharbat Gula bulundu! Yıl 1984, savaş ve mülteci kampında yaşam... Yıl 2002, savaş ve mülteci kampında yaşam... Ve korkuyla dolu çocuk gözleri yerine, sinmiş, ezik, yaşlı bakışlar karşılıyor bizi!

Fatih Altaylı 3 Nisan 2002 sabahı Radyo D'de sunduğu "Bab-i Ali Yokuşu" adlı programda, Eren Keskin'in konuşmasını aktarırken şu yorumu yaptı:

"Bu kadına sinir oluyorum zaten ilk fırsatta bu kadına tecavüz etmezsem adam değilim, neymiş Türkiye'de kadına tecavüz taciz varmış, kendisine tecavüz edilmediği için böyle zırvalıyor!"

Dünyayı kadın bakış açısıyla biçimlendiren yönetmenlerle farklı hayatlara yolculuk etme şansını yakalayın. Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali'nin beşincisi **2 Mayıs**'ta başlıyor.

5. Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali 2-9 Mayıs tarihleri arasında **Kızılırmak, Kavaklıdere Sinemaları, Alman Kültür Merkezi, Ankara, Gazi Üniversiteleri ve Çağdaş Sanatlar Merkezi** salonlarında.

O ülkesinde film yapamadı. Ama İsveç'te Avustralya'da başardı. Ödüller aldı. O bir Türkiyeli ama onun filmlerini hiç seyretmedik. **Ayten Kuyululu Ürkmez** kendi seyircisiyle buluşmak için üç filmiyle 2-9 Mayıs tarihlerinde **5. Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali**'nde.

Almanya, Macaristan, İran, Arjantin, Meksika ve daha niceleri. 17 ülkeden 105 filmde kadına ve hayata dair öyküler 2-9 Mayıs arasında 5. Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali'nde.

Feminizmin ve kardeşliğin yönetmeni, yeni Alman Sineması akımının öncülerinden **Margarette Von Trotta**, 2-9 Mayıs tarihlerinde 5. Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivalinde.

Türkiye'de hiç seyretmediniz! Filmleriyle avant-garde sinemanın öncülüğünü yapan ve Fransız Sineması'nı biçimlendiren ilk feminist filmi çeken **Germaine Dulac** 6 filmiyle 2-9 Mayıs tarihlerinde Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali'nde.

Leni Riefenstahl, Nazilerin propagandacı mı, yoksa büyük bir sinemacı mı? Artık kendimiz karar verebileceğiz. Riefenstahl 4 filmiyle 2-9 Mayıs tarihlerinde 5. Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali'nde.

Atlantik ötesinden, Meksika'dan bir yönetmen: **Busi Cortes**, 2 uzun 3 kısa filmiyle toplu gösteriler bölümünde 2-9 Mayıs tarihlerinde 5. Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali'nde.

Leni Riefenstahl ile Nazi Almanyası, Margarette Von Trotta ile 68 sonrası ve bugün Alman Sinemasını belirleyen genç kadın yönetmenlerin filmleri "**Kadın ve İdeoloji**" temalı filmler 5. Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali'nde.

Yeditepe'nin Olcay'ından, Şaşfelek Çıkmaz'ın Aysel'ine TV dizilerinde değişen kadın rolleri. Hepsi Ankara'da Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali'nde. **3 Mayıs** akşamı saat **20.00**'da Çağdaş Sanatlar Kültür Merkezi'nde..